

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55—
za ostalo inozemstvo .. " 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48—
za en mesec .. " 4—
V pravi preloži mesečno .. 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10—
za Nemčijo celoletno .. " 12—
za ostalo inozemstvo .. " 15—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna petstvarsta (39 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45—
pri večjih naročitih primerah popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna petstvarsta K 1—
izhaja vsak dan izvenredno ne delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Pretekli teden.

Na Dunaju so se vršila velika posvetovanja, katerih so se udeleževali nemški ter avstrijski in ogrski državniki. Navzoča sta bila tudi bolgarski kralj in turški veliki vezir. Cesar Karel je imel z državniki dolge pogovore. Med drugim so na dunajskih posvetih govorili o skupni mirovni akciji. — Parlamentarna pogajanja so zaključili; Čehi in Jugoslovani ter socialni demokrati ostanejo v opoziciji in se jim pridružijo tudi Ukrajinci; Nemci in Poljaki so dobili od vlade razne obljube. Finančni odsek je sklican za 10. t. m., razen tega vojnogospodarska komisija in odsek za obnovo opustošenih ozemelj. — Češka duhovščina je na svojem shodu 3. t. m. v Pragi izjavila svojo solidarnost s češkim narodom in priznala Češki svaz kot edino upravičeno zastopstvo celega češkega naroda. — Hrvatski ban Mihalovič je bil pri cesarju na Dunaju. Mažari so razburjeni, ker Hrvatska preko njihovih glav občuje z Dunajem. — Dunajski nuncij se je nasproti tržaškemu škofu dr. Karlinu glede sedanjih rovarjenj proti ljubljanskemu knezškofu izrazil sledeče: »Če Vas bo kdo (izmed kranjskih duhovnikov) vprašal, kako mislim o vsem tem jaz, tedaj Vam rečem in to ponavlja še nekdo drugi, ki je več nego jaz: Bodite s škofom in vse bo dobro.« — Zaveza jugoslovanskega avstrijskega učiteljstva je na svojem zborovanju povodom 30 letnice svoje obstoja dne 4. t. m. sprejela sklep, da je kulturni temelj njene organizacije krščanska etika in da je vzgoja brez religije nemogoča. — Kranjsko učiteljstvo brez razlike strank je imelo 5. t. m. v Ljubljani shod, ki ga je vlada sicer prepovedala, a se je vendar vršil in je učiteljsvo sprejelo resolucije, v katerih poziva vlado in deželni odbor, naj nemudoma izvršita nasproti njemu svojo dolžnost glede vojnih draginskih dokladov; če se to do 15. t. m. ne zgodi, bo učiteljstvo ta dan začelo stavkati. — Na Koroskem je vlada razpustila zavodni slovenski občinski odbor v Tolstnem vrhu. — Oblast je prepovedala razširjenje puljskega »Hrvatskega lista« na ladiah vojne mornarice. — Veliki izgreji radi slabe prehrane so 4. t. m. vršili v Beljaku; množica je oplenila veliko trgovin. — Pogajanja med Nemčijo in Španjo se niso dovedla do uspeha; položaj je zelo napet. — Združene države so pripoznale Čehoslovake kot vojno zaveznice zaveznico vlasti. — V Moskvi je bil 30. avgusta izvršen napad na Ljenu, ki je bil nevarno ranjen, in na ljudskega komisarja za notranje zadeve Urickega, ki je ostal mrtev. Boljševiška vlada je nato izvedla veliko preganjanje proti svojim notranjim nasprotnikom in dala usmrtiti mnogo sto oseb. 1. t. m. so vladni pooblaščenec udri na angleško poslatništvo in aretirali vse osebe s konzulom in diplomatskim zastopnikom Lockhardom vred. Kapitan, ki je branil vhod na konzulat, so ubili in njegovo truplo onečastili. Angleška vlada je dala nato zapreti ruskega diplomatskega zastopnika v Londonu Litvinova in pod grožnjo najostrejših povračil zahtevala takojšnjega zadoščenja. — Na italijanskem bojišču so našli v zvezi Italijanom nad 3000 metrov visoke vrhove. Punto di San Matteo, Monte Mantello in ledeniški vrh severno tonalskega prelaza. Vrtil se je tudi boj za Monte Majo v Judikariji, ki je končno ostal nam. Drugače poizvedovalni boji. — V Albaniji nič novega. — Na zapadnem bojišču se Nemci med Scarpom in Aisno še vedno polagoma umikajo; Bapaum, Peronne in Noyon in v sovražniških rokah. Tudi med Ypernom in La Basseejem

so Nemci umaknili svojo fronto in izravnali bojno črto.

Skrb za Jugoslovane.

Preteklo soboto dne 31. avgusta so se vršile v Budimpešti konference med Husarekom, Wekerlom in Sarkotičem. Uradno obvestilo nam je imenovalo kot predmet posvetovanj prehranjevalno vprašanje. Toda kakor pogosto tako je služilo tudi tokrat prehranjevalno vprašanje le kot španska stena, za katero so se obravnavale vse druge reči. Mažarski listi, ki skrajja tudi niso bili poučeni, so nam sedaj odkrili, o čem se je vršilo posvetovanje. Na dnevnem redu je bilo naše jugoslovansko vprašanje.

Že Seidler je uvidel, da jugoslovansko vprašanje ne spada samo v kompetenco avstrijske vlade, ampak da je interesirana na njem tudi mažarska in bosanska vlada. Zato je že Seidler stopil svoječasno v dogovore z Wekerlom. Seveda Seidler ni bil kos premetenemu Wekerlu, in zato ni čudo, da ga je Wekerle odpravil kratkoma s trditvami, ki ne odgovarjajo resnici. Rekel je Seidlerju, da za Hrvatsko sploh ne obstoja jugoslovansko vprašanje, ker je tam z izjemo par ekscentričnih ljudi vse zadovoljno s sedanjim državnopravnim razmerjem, a Bosna in Hercegovina pa razumeva jugoslovansko vprašanje v tem smislu, da želi priti pod krono svetega Štefana nekako v istem razmerju kakor Hrvatska. Glede Dalmacije se je Wekerle izrekel pripravljenim, da jo tudi rad sprejme k hrvatski banovini.

Kljub temu, da je Wekerle očividno pomiril Seidlerja, ki se potem ni več hotel ali mogel intenzivneje pečati z jugoslovanskim vprašanjem, sam zase vendar ni bil miren. Da se tako priprto politik kakor je bil Seidler, vidi prisiljenim, baviti se s tem vprašanjem, se mu je zdelo sumljivo in ga je vznemirjalo. Ključal je k sebi hrvatske in bosanske politike. Kaj so mu hrvatski politiki odgovorili v tajnih sejah, ne vemo, a gotovo stvarno nič drugega, kakor so v saboru javno izjavili dr. Lorković, dr. Popović in Svetozar Pribičević. Tudi od bosanskih politikov ni izvedel tako prijetnih novic, da bi opravičile njegove trditve napram Seidlerju. Le o Šerifu Arnautoviću se ne ve, kaka poročila je dal ogrskemu kabinetnemu šefu.

Bosanska poročila so Wekerleja neprijetno dirnila, da je kmalu nato poslal svoje emisarje nad Srbe in Hrvate v Boseni ter Hercegovini. Pri Hrvatih so bili Wekerlovi odposlanci kratkoma odbiti, kajpada izvzemši Pilar-Vancaševo maloštevilno skupino. Med Srbi se jim je posrečilo dobiti samo metropolitano Letico in nikogar več.

Toda tudi v banovini so se mu zdeli politična mnenja v opasni evoluciji in odgovornega za to je smatral sedanjega bana Mihaloviča, kateri je po njegovem mnenju premalo pazil na razvoj narodnopolitičnega življenja hrvatsko-srbskega naroda. Zato je začel tirati hrvatskega bana v demisijo, katere se mu še ni posrečila, ko je že nanovo potrkala avstrijska vlada na njegova vrata z željo, da se hoče z njim razgovarjati o rešitvi jugoslovanskega vprašanja.

Avstrijski ministrski svet je pretekli teden sklenil, da se pooblasti njegov šef, naj se razgovarja z ogrsko vlado o vseh možnih eventualitetah, ki pridejo pri reševanju jugoslovanskega vprašanja v poštev. Toda ti razgovori se naj ne vršijo samo iz notranjopolitičnih, ampak tudi iz zunanjopolitičnih motivov. Skupni ministrski svet je temu pritril in tako je bila pot do razgovorov med ogrsko in avstrijsko vlado prosta. Ali so ti razgovori že sklenjeni, ali pa se bodo še nadaljevali, tega ne vemo. Vsekakor se bo to kmalu razvidelo iz dispozicij avstrijske vlade za bodoče državnozbornsko zasedanje.

Da se avstrijska in ogrska vlada začeta zanimati za jugoslovansko vprašanje, to bilježimo kot vestni kronisti. Toda vprašamo se: Ali res mislijo po narodnosti nam popolnoma tuji državniki, da bodo našli rešitev, ki bo tudi po želji troimenega jugoslovanskega naroda? Ali ne vedo, da vendar ne kaže več izključiti principa samoodločbe narodov? Ali se ne zavedajo, da nihče ne more niti misliti na resnost njihovih prizadevanj, ako istočasno narod, kateremu iščejo poti do svobode, zasledujejo z vsakovrstnimi persekucijami?

Narodna galerija v Ljubljani.

Ustanavlja se slovenska umetnostna galerija v središču Slovenstva. V Ljubljani naj se dvigne akropola slovenskih lepih umetnosti, najvišja umetnostna ustanova naroda, ki naj zbere in ohrani najboljše umetnine vseh časov, kar jih je ustvaril slovenski genij.

Narodna galerija naj razkrije vsemu svetu obstoj in bogastvo naše vpodabljajoče umetnosti. Kar je veda akademija znanosti, je lepi umetnosti narodna galerija. Umetnostna galerija naj Slovincem zagotovi glas polnokulturnega naroda in dokaže visoko kulturnost Slovenstva.

Društvo »Narodna galerija«, ki se je zasnovovalo v Ljubljani, ima nalogo, ustanoviti in vzdrževati slovensko umetnostno galerijo, kjer naj se zbore najimenitnejši slikarski, kiparski, grafični in stavbarski

umotvorji stvariteljev slovenskega pokoljenja stare in nove dobe; združiti hoče obstoječe zbirke in posamezne, raztresene slovenske umetnine, pridobivati nove umotvore, pospeševati razvoj slovenske vpodabljajoče umetnosti ter raztegniti svoj delokrog na vse slovensko ozemlje. Društvo »Narodna galerija« ima namen, zgraditi ali pridobiti dostojen dom slovenski vpodabljajoči umetnosti, kjer se naj nastani Narodna galerija.

Da doseže svoje smotre, nabira društvo gnotna sredstva (darila, testate in članarino) in pa umetnine (darila in testate).

Društvo »Narodna galerija« ima poleg častnih članov, ki se steko posebnih zaslug za društvene namene (n. pr. z izrednimi darili ali poklonitvami itd.), ustanovnike, ki izdatno pomnože galerijsko zbirko ali odstejejo društvu ustanovnino 500 K, ter redne člane, ki plačujejo 30 K letne udnine. V umetnostnih vprašanjih odločuje posebna umetnostna komisija, ki jo volijo na obnem zboru društveni člani, priznani slovenski vpodabljajoči umetniki. Umetnostna komisija bo vrhovni slovenski umetnostni strokovni zbor.

Ustanovni občni zbor društva »Narodna galerija« bo v sredo, 18. septembra t. l., ob 7. uri zvečer v dvorani občinskega sveta v Ljubljani na mestnem magistratu.

Rojaki! Prijavite se pred ustanovnim obnim zborom za člane društva »Narodna galerija«! Začnite takoj »Narodni galeriji« pošiljati izredna gnotna darila! Darila in prijave naj se začasno pošiljajo na naslov: Tvrdka Franc Ksav. Souvan, Ljubljana, Frančevo nabrežje, vselej z izredno pripomočjo, da so darila namenjena »Narodni galeriji«.

Gre za vrhovno kulturno ustanovo naroda, za trajen, neminljiv kulturni spomenik Slovenstva. Narodna galerija bodi žarišče in središče slovenske umetnosti!

Med vojnim viharjem naj zasije mila luč lepote na slovenski narod!

V Ljubljani, na angleško nedeljo 1918

Za pripravljalni odbor društva »Narodna galerija«:

Leon Souvan, veletržec; ces. svetnik Ivan Franke, c. kr. profesor; Rikard Jakopič, akad. slikar; dr. Josip Režak, odvet. kand.; Avgust Bukovic, rač. svetnik.

Na izobraževalno delo!

Naša kulturna matica se vzbuja iz spanja, v katero jo je zazibala svetovna vojska. Slovenska krščansko-socialna zveza se pripravlja na novo izobraževalno delo. Prihodnji tork dne 10. sept. si hoče v

LISTEK.

Zanimivosti iz zgodovine.

Gospod Koket.

V pisarni gospoda Sartina, vsemočnega policijskega ministra Njegovega Veličanstva kralja Ludovika XV., je hodil eleganten gospod vznemirjen gori in doli. Prepričeval je ministra, da ni grše knjige kakor je »Gospod Koket«, ki je pravkar tagledala beli dan.

»Ves Pariz in vsa družba govori o tem. Nobeden ne bo dvomil, da je to moj prijatelj pl. Argenton, zlasti še, ko ga je pisatelj napadel kar s priimkom in ga imevuje Koket, kakor mu pravi cela družba.«

Policijski minister je prikimal.

»Vem, da pozna Pariz gospoda Argentona bolj z imenom Koket, kakor pa s pravim njegovim imenom.«

Elegantni gospod se smehlja.

»Moj Bog, ali v Parizu res ne bomo smeli več ljubiti?«

Sedaj se smehlja tudi gospod Sartine. Saj je bila takrat doba madame Pompadour, francoske kraljice, akoravno je ime kralja francoskega nosil Ludovik XV.

In gospod Sartine je bil slepo in pokorno orodje v rokah madame. Hudo je vsakega kaznoval, kdor si je drznil le ko-

ličkaj ziniti čez njo. Saj še ni bilo dolgo, ko je neki gospod napravil na grofico Pompadour žaljivo in zbadljivo pesem, gospod de la Motte. Bil je celo tako predrzen, da je to pesem v krogu dobrih znancev predaval. Pa ga je nekdo izdal, prišla ga je mogočna roka Sartinova, konfiscirali so mu premoženje, njega pa obesili. Branje one pesmi so imenovali »zločin hujškajočega govora«. Ali se niso pripetile sedaj med vojsko pri nas ravno take budalosti? Neki drugi gospod, Mirabelle, je objavil zabavljico na madame, zabavljico, katere ni niti sam zložil. Sartine ga je za to zaprl za enajst let v državno ječo — bastijo.

Zato v Parizu ni bilo nenevarno, če je kdo pisal ali izdajal knjige, ki so žalile vplivne in ugledne osebe.

In taka čestita oseba, ki ji je bil policijski minister zelo rad uslužen, je bil »gospod Koket«. Navadno pravimo ženskam, da so kokete; a to ime je imel takrat v Parizu on; nič ni delal, dosti denarja je imel, okoli je hodil in iskal znanja z lepoticami Pariza, skratka: bil je lev pariških salonov. Zato ni čuda, če je knjiga neznanega pisatelja — nepredvidnega in duhovitega obenem — hitro se razširila in se je ves Pariz smejal; kajti pisatelj ga je silno smešil, norca se delal iz njega, omalovaževal ga in blatil.

Kar hitro je prosil nekega svojega pri-

jatelja, naj gre k Sartinu in naj izposluje pri njem konfisciranje grde in žaljive knjige, za predrznega pisatelja pa brezplačno stanovanje v bastiji. Zato smo ga videli onega gospoda pri policijskem ministru.

Sartine pozvonil in pravi, naj pride eden najzanesljivejših njegovih uradnikov. Ta pride in čaka. Sartine pa potolaži elegantnega gospoda in mu zatrjuje, da bo že pregnal pisatelju vse veselje še kdaj s hudobnim namenom žaliti odlične in vsega spoštovanja vredne osebe pariške družbe.

Sicer je bil pa Sartine zmožen in vesten uradnik, ki je izvršno skrbel za red in mir v Parizu in ki je bil obenem tudi tako brihten, da mnogi vidijo v njem francoskega Šerloka Holmesa. Odkril je marsikako hudobijo in dosti zločinov, ki jih nihče drugi ni mogel izslediti. Nekoč ga je avstrijska vlada prosila, naj ji pomaga iskati nekega zločinca, ki je ušel z Dunaja v Pariz. Po raznih malenkostih in navidezno nepomembnih podatkih je pa kmalu uvidel, da je dotičnik ostal kar na Dunaju in da ga ni v Parizu. Poslal je tozadevna poročila in navodila policiji na Dunaj in dobila ga je.

Zato pa avtor »Gospoda Koketa« ni imel pričakovati nič dobrega. Ko je onega gospoda odslovil, mu je Sartine zagotavljal, da bo dal »Gospoda Koketa« streči in zmečkati, kar bo pa ostalo, da bo dal sožgati. Misli je seveda na knjigo. Pri

vratih stoječi uradnik je poslušal, slišal je samo ime Koket in o strenju in mečkanju, pa seveda ni vedel, da je to kaka knjiga. Kakor pa marsikdo, ki je zatopljen v misli, tudi Sartine ni gledal na to, da morda uradnik ni dosti poučen o celi stvari, skratka, rekel mu je, naj hiti v cesto Honoré in naj pripelje »gospoda Koketa« k njemu. Misli je na knjige, ki jih je hotel uničiti. Uradnik pa na gospoda, ki naj bi bil zmečkan in zdrobljen.

Prišedši v malo stanovanje pisateljeva pa policist ne dobi avtorja doma, temveč samo mlado ljubeznivo njegovo ženo. Stanovanje je bilo majhno, soba pa polna knjig.

»Želite?« vpraša mlada gospa.

»Isčem gospoda Koketa, pustite me v sobo, tu mora biti.«

Mlada dama je takoj vedela, kaj je. Bala se je bolj za moža, ki je imel pravkar priti na kosilo domov, kakor pa za knjige, ki jih je imel uradnik pred nosom ki jih pa ni opazil. Saj je iskal zločinca, ne pa knjig. Trdovratno je trdil, da mora gospoda Koketa aretirati in da mora biti tu. Skril se je, si je mislil.

Gospa je brž opazila, da nekaj ni prav, da policist svojega gospoda ni razumel in da pomotoma išče nekaj čisto drugega, kar bi bil moral. Gospa izkoristi priložnost, prilika je ugodna, rešiti hoče moža občutlivo kazni, knjigo pa uničenja.

središču Slovenije v beli Ljubljani zarisati pota za svoje novooživljeno delo.

Vojska ni zmanjšala nalog, katerim je posvečala S. K. S. Z. svoje delovanje, ampak jih je potrojila, podesetorila. Pač pa je zmanjšala število delavcev, zmanjšala tudi število onih, za katere se je delalo, ter s tem poklicala nova vprašanja in novo organizatorično delo na dan. Napredek, kateremu služi naše krščansko delo, potrebuje drugih strug, širjih in globljih ter v drugi smeri državi nego pred vojsko. Le duh krščanske ljubezni do ljudstva, za katerega nam je treba delati, je ostal in ostane isti.

Kakor hitijo pod gorami od vseh krajev in koncev bistri studenci in potoki iz tal, tako je treba da se razlije med naše ljudstvo, na katerem ležijo gore bremen in težav, zopet krščanskosocialno delo, bednemu ljudstvu v olajšavo in spodbudo. Naše delo ni politično, toda nič manj važno nego politično delo v sedanjem času.

Tudi krščansko slovensko ženstvo vabimo v svoj delovni krog. V večjem številu kakor kedaj poprej ga pričakujemo v svoji sredini. Kjer so legli možje in mladeniči k večnemu spanju, tam naj vstanejo žene in mladenke k novemu življenju. Velja rešiti naš narod z nramno krepostjo, z živim narodnostnim mišljenjem in širokobozornim gospodarskim delom. Ženam in mladenkam je poverjena v bodočnosti velika in odgovorna naloga, katere se treba krepko in brez obotavljanja poprijeti.

Dan 10. septembra naj zboruje v Ljubljani vseslovenski parlament, ki se sicer ne bo bavil s politikom, a si tem enotnejše in smotrenejše zarisal pota organiziranega izobraževalnega dela v bližnji bodočnosti.

Na svidenje v torek v beli Ljubljani!

Občna zbor S. K. S. Z. in »Slovenske Straže«.

V ponedeljek ob 8. uri zvečer se vrši v veliki dvorani hotela Union komerz na čast udeležencem. Sodelujeta pevka zbor šentpeterskega prosvetnega društva in katoliškega društva za delavke ter polnoštevni salonski orkester šentpeterskega prosvetnega društva. Vstop imajo vsi prijatelji naše organizacije.

Občni zbor in redni letni posvet k. s. izobraževalnih društev S. K. S. Z. za Kranjsko, Štajersko, Koroško, Goriško in Trst se vrši

v torek dne 10. septembra 1918 v Ljubljani. Predpoldne zborujejo odseki po sledečem redu:

I. Kmetijski odsek.

Zborovališče: Velika dvorana »Uniona«. Poročevalci: Poslanca Hladnik, Pišek in župan Brodar. Pričetek ob 9. uri dopoldne.

II. Narodno-gospodarski odsek.

Zborovališče: Orglarska šola v Alojzevišču, Poljanska cesta. Poročajo: Narodno-gospodarski položaj: dr. Jakob Mohorič. Obrtne in trgovske zadeve: dr. Jež, Ljubljana; Ferjančič, Trst. Pričetek ob 9. uri dopoldne.

III. Odsek za obnovitev Goriške.

Zborovališče: Posvetovalnica Zadrugne zveze, Dunajska cesta št. 38, II. nadstropje. Poročajo: O obnovitvi Goriške: prof. Bogumil Remec, dr. Ličan, župan Rejec, urednik Alojzij Vrtovec. Pričetek ob 10. uri dopoldne.

IV. Prosvetni odsek.

Zborovališče: Posvetovalnica Katoliškega tiskovnega društva. Poročevalci: Iz-

obraževalno delo: prof. dr. J. Puntar. Igre v naših prosvetnih društvih: pisatelj župnik Finžgar. Petje v naši prosvetni organizaciji: kanonik dr. Kimovec. Pričetek ob 11. uri dopoldne.

V. Mladiški (telovadni) odsek.

Zborovališče: Šentpetersko k. s. prosvetno društvo, Sv. Petra cesta, šentpeterska meznarija, I. nadstropje. Poročajo: urednik Anton Komljanec, posl. Vrstovšek (Štajersko), dr. Ličan (Goriško), urednik Smodej (Celovec). Pričetek ob 9. uri dopoldne.

VI. Narodno-obrambni odsek in občni zbor »Slovenske Straže«.

Zborovališče: Šentjakobsko k. s. prosvetno društvo, Florijanska ulica št. 15, I. nadstropje. Poročata: poslanec Evgen Jarc in urednik Anton Pestotnik. Pričetek ob 12. uri opoldne.

VII. Odsek za Narodni svet.

Zborovališče: Knjižnica Katoliškega tiskovnega društva, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Poročajo: dr. Jerič, posl. dr. Korošec in urednik Smodej. Pričetek ob 11. uri dopoldne.

VIII. Delavski odsek.

Zborovališče: Tajništvo S. L. S., Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Poroča dr. Jakob Mohorič. Pričetek ob 11. uri dopoldne.

IX. Ženski odsek.

Zborovališče: Društveni prostori Katoliškega društva za delavke v Ljubljani, Poljanska cesta, Alojzevišče. Poročajo: urednica Ivanka Klemenčič, Petrič iz Trsta in dr. Hohnjec (Maribor). Pričetek ob 9. uri dopoldne.

GLAVNO ZBOROVANJE IN OBČNI ZBOR S. K. S. Z.

Zborovališče v veliki dvorani »Uniona«. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Spored:

- Poročilo predsedstva.
- Narodna izobrazba: govori Fr. Finžgar.
- Narodno gospodarstvo: govori dr. Jakob Mohorič.
- Žensko vprašanje: govori Ivanka Klemenčičeva.
- Volitev odbora S. K. S. Z.

Prijateljski večer.

Na predvečer v ponedeljek dne 9. septembra prirede nepolitična ljubljanska prosvetna društva, članice S. K. S. Z. prijateljski večer s petjem in godbo v veliki dvorani »Uniona«. Začetek ob 8. uri zvečer.

Posvet poročevalcev

bo zboroval v ponedeljek dne 9. septembra 1918 ob pol 8. uri zvečer v posvetovalnici tajništva S. L. S., Katoliška tiskarna, II. nadstropje.

Prosimo: Vsa k. s. prosvetna društva naj se častno udeležijo občnih zborov osrednje S. K. S. Z. in »Slovenske Straže«.

Z Bogom za slovensko ljudstvo!

Slovenska Krščanska Socialna Zveza v Ljubljani,
»Slovenska Straža« v Ljubljani,
dne 28. avgusta 1918.

»A,« pravi, »vi iščete gospoda Koketa? Tega pa pri meni že ne boste dobili. Mora biti pomota, ta gospod stanuje v hotelu Rim, kjer se je včeraj nastanil.«

Uradnik jo nezaupljivo pogleda. Ker pa gospoda Koketa ni bilo nikjer, v nobeni sobi, tudi ne pod omarami in posteljami, tedaj se odloči iti v hotel Rim; kajti na noben način si ne upa priti pred jeznega in strogega gospoda Sartina s praznimi rokami.

Hiti torej v hotel in izve tam v veliko veselje in zadoščenje, da stanuje gospod Koket res v hotelu.

»Šele včeraj je prišel iz Nancyja z brzovozno pošto,« je pravil gostilničar.

»Kje pa je sedaj?«

»Ravno obeduje.«

»Pa ga pokličite, ga moram aretirati!«

Zelo se je gostilničar ustrašil, da hočejo aretirati tako bogatega in uglednega gospoda v njegovem hotelu. A ker so bili Parižani že navajeni na take »nenričkovane« slučaje, se gostilničar ni dosti obotavljal in je dal poklicati gospoda Koketa.

Ta pride, friziran po modi, z lornjonom pred očmi, in vpraša zelo oblastno, kaj uradnik gospoda Sartina hoče od njega.

»V imenu kralja,« odvrne ta, »aretirani ste.«

Ugovor ubogega Koketa nič ne pomaga. Hočeš nočeš je moral v kočijo in odpeljala sta se proti policijskemu ministrstvu.

»Povejte mi vendar, za božjo voljo, kaj sem pa napravil,« je četi ustrašeni gizdalin.

»Tega ne vem, gospod.«

»Ali ste morebiti kaj slišali, kaj nameravajo z menoj narediti?«

»V bastijo pridete, dragi moj, tam vas bodo pa strli in zmečkali.«

»Kaaaj?«

»Strli vas bodo v prah.«

»Nemogoče! Gotovo niste dobro slišali. To je pa norost, to je barbarstvo! Gospod Sartine je znorel.«

»Sporočil bom to vaše laskavo mnenje gospodu policijskemu ministru.«

A gospodu Koketu je bilo že vse eno. Zmečkati ga hočejo in zdrobiti v prah! Moj Bog, če je že res treba umreti, pa vsaj tako, da ne bo trpela frizura!

Torej zmečkan in strtl!

Spremljevalec ubogega Koketa je moral biti pa zelo demokratičnega naziranja, kajti kar pasel se je na mukah svoje žrtve in je čez nekoliko časa še pristavil:

»Kar bo pa še ostalo od vas, je rekel gospod policijski minister, to bodo pa sezgali.«

»Še to! Kaj bo pa ostalo od mene, če bom že zdrobljen? To je boleha besnost uničevanja, res, to lahko poveste vašemu ljubeznivemu ministru. Še danes bom apeliral na kralja.«

Voz se ustavi, gospoda Koketa peljejo v sobo, kjer so čakali aretiranci, da jih gospod Sartine zasliši.

Ker je imel pa policijski minister ravno ta dan važno sejo pri kralju in je prišel

šele pozno zvečer domov, ni šel več v pisarno; in tako je moral gospod gizdalin prestati celo noč brez jedi in pijače v družbi tatov, roparjev, goljufov in ubijalcev. Šele drugo jutro je prišel Sartine zopet v ministrstvo.

Uradnik mu naznani, da je »gospod Koket« že tukaj.

»V koliko izvodih?«

Uradnik ne sliši prav, ne verjame svojim ušesom.

»V koliko izvodih!« grmi minister.

»V enem, v originalu,« jeclja nesrečnež.

Minister kolne: vsi izvodi »Gospoda Koketa« morajo sem, in sicer takoj. Biti jih mora več sto, eden je vendar podoben drugemu, išče naj in četudi preobrne vso hišo.

Sicer je bilo v onih časih marsikaj mogoče, kar se splošno zdi nemogoče, a da se nahaja en sam človek kar v več sto izvodih, to je bilo nekaj nezaslišanega, nekaj tako nenavadnega in nemogočega, da so se uradniku lasje ježili. Toda — gospod policijski minister so zapovedali, torej pojdemo ponje, še po druge izvode.

A gostilničar v hotelu Rim ni ničesar vedel o tolikem številu Koketov, in ko pride policist na stanovanje onega pisatelja, je bilo zaprto. Neki sosed mu pa pripoveduje z zlobnim in porogljivim nasmehom, da so peljali prejšnji dan cel voz knjig proč.

Sedaj se je pa začelo policistu malo daniti. Kar skudaj je zlezel. Vse je no-

skusil, da bi knjige dobil, a zastoj. Hišna preiskava je pokazala samo neko pismo pisateljevo, v katerem se ta ironično priporoča gospodu Sartinu v nadaljno dobrohotnost.

Medtem je gospod Koket tako razgrajal v svoji ječi, da so naznanili gospodu Sartinu, da je nekdo znorel. Koket je namreč zahteval, če ga že hočejo streti, zmečkati in zdrobiti, naj mu dajo prej vsaj dobro kosilo, kakor ga sme zahtevati vsak hudodelec; predvsem je pa zahteval osebnega razgovora z gospodom Sartinom.

Gospod policijski minister ni mogel verjeti, da je to res. Ko pa vprašuje semintja, izve, da je originalni izvod »Gospoda Koketa« živ, in sicer zelo živ, da razsaja in razbija. Zapovedal je, naj takoj pripeljejo »originalni izvod gospoda Koketa«.

Nadaljni dogodki so se vršili za zaprtimi vratmi. Gospod Sartine je najbrže prvič v življenju slišal stvari, ki jih ni bil čisto nič navajen. Gospod Argenton je bil seveda takoj odpuščen in se je odrekel zahtevani hrani v ječi. Ubogi uradnik! Nobeno poročilo nam ga ne omenja.

Vsa prizadevanja dobiti onega pisatelja, so ostala brez uspeha. Z ženo in knjigami vred je srečno ušel na Angleško.

Ugled Sartina vsled tega dogodka gotovo ni bil večji. Pariška družba, ki je bila takrat ravnotako škodoželjna kakor je danes, se je še dolgo časa smejala Sartinu in Koketu in občudovala bistroumnost mlade žene, ki je ugnala celo staropariškega Šerlocka Holmesa.

vedal, naravno, da potem tudi podrejene aprovizacije ne morejo zadostno preskrbovati prebivalstva. Če bi ljudje imeli samo to, kar jim dajejo aprovizacije, bi bila že Avstrija ogromno pokopališče. Ljudje, posebno v mestih, so bili naravnost navezani, da si sami preskrbijo prepotrebne živili. In sedaj pride ekselencja Paul ter prepove zasebno preskrbovanje z živili. Dvomimo, da bi minister Paul izdal tako prepoved, če bi bil sam prisiljen oprtati si nahrbtnik in iti na deželo za živili. Ta prepoved je silno vznemirila prebivalstvo po mestih. Saj bi ne imeli v principu nič proti taki naredbi, kakor pa stoji danes stvari dejansko, ali, če hočemo točneje reči: kakor so zavožene, je umevno, da je omenjena odredba izzvala paniko. Nastopa naj se proti oderuštvi in navijanju cen, toda od prepovedi zasebnega preskrbovanja z živili v prtljagi po železnih cestah je treba odnehati, ali pa naj se nakazila živila povišajo na toliko mero, da bo zadoščalo za preživljanje. Le po skrajni bedi in po nagloni samoohrani je bilo prebivalstvo prisiljeno k samopreskrbovanju z živili.

Nemiri v Beljaku.

Beljaški župan Assmann je šel takoj, ko so izbruhnili nemiri, k okrajnemu glavarstvu, kjer se je posvetoval z voditeljem okrajnega glavarstva dvornim svetnikom Pavlovskijem. Ministru prehrane Paulu so brzojavili na Dunaj sledečo brzojavko: Danes je tu izbruhnila velika ljudska vstaja. V veliki svoji bedi se je zbralo 3 do 4 tisoč ljudi, ki so vdrli v mnogo trgovin za živila, kjer so vse razbili. Nujno prosimo, naj se pošljejo potrebna živila: moka, krompir, mast in sladkor, ker morajo sicer slediti žalostne posledice, za katere odklanjamo vsako odgovornost. — Popoldne sta se odpeljala župan in glavar v Celovec, kjer sta deželnemu predsedniku poročala o strašni bedi revnejšega prebivalstva in zahtevala boljše, hitreje in zadostne preskrbe. O izgredu priobčuje »Villacher Zeitung« še sledeče podrobnosti. Beljaško okrajno glavarstvo je popoldne prepovedalo zbiranje na cestah, zapovedalo, naj zapirajo hišna vrata ob 6., gostilne ob 7. zvečer in je prepovedalo gledališke predstave in predstave kino-gledališč. V večernih urah se je pripeljala v Beljak ena pehotna stotinja in vojni orožniki, da ojačijo beljaško posadko. Vojaki so taborili na cestah; močne vojaške in orožniške patrulje so krožile po mestu in zasedle križališča. Polagoma se je v mesto vračal mir. Pri plenitvah so vdrla demonstranti tudi v klavnico, kjer so uropali mast, slanino in suho meso. Nasilitev so se udeleževali celo ljudje, od katerih se to ni pričakovalo. Vhod v tvornico konserv dr. Ernsta Kumpfa je branil službujoči poročnik, kateremu je izbil kos opeke oko (bela lisa cenzure). Opoldne, ko je vozil brzovlak Videm—Dunaj, so vdrla žene železničarjev na glavni kolodvor in nameravale zabraniti odhod brzovlaka. Ogrski vojaki, ki so se vozili skozi postajo, so morali nastopiti, da so izpraznili tračnice. (Bela lisa cenzure.) Varnostni organi so prišli več oseb.

V petek se je zbrala pred mestno hišo velika množica, ki je zahtevala, naj izpuste zaprte demonstrante. Precej časa je trajalo, da so se razšli. Prodajalne so pričeli odpirati šele opoldne.

Izgredu v Beljaku. — Beljak brez moke.

»Kärntner Tagblatt« poroča: Beljak, 5. septembra. V sredo popoldne je uničevala množica dalje. Ženske so oplenile centralo masti in mestno skladišče moke na cesti nadvojvode Evgena in na Lindi. Ko so plenili zalogo moke na cesti nadvojvode Evgena, se je zgodila obžalovanja vredna nesreča. (Sledi bela lisa cenzure.) Popoldne ob 5. so nabili na vogale oklice v smislu § 284. Ker je oplenjeno skladišče moke, je Beljak danes brez moke. Danes, v četrtek, so se tu in tam še zbirale gručice. Trgovine so zaprte.

»Freie Stimmen« poročajo o nemirih v Beljaku še o sledečih podrobnostih: Ogrsko meso, ki so ga prodajali včeraj kilo po 28 K 20 vin., prodajajo danes po 8 K 40 vin. Deloma so oplenili demonstranti tudi »Parkhotel«. Pri spopadih dne 4. t. m., pri katerih niso streljali, so bile ranjene tri osebe: en poročnik, en praporščak in en tajni policist. Pri konservni tvornici dr. Kumpfa se (velika bela lisa cenzure) ni streljalo; na razburjeno množico so marveč brizgali vodo, na kar so odgovarjali demonstranti s točo kamnov.

Poljska.

Poljski državni svet

je odgođen, kar je v zvezi z demisijo ministrskega predsednika. Med nasledniki dr. pl. Steczkowskega imenujejo princa Radziwilla, Kucharszewskega in Pomorskega. Dosedanjemu kabinetu je poverjeno začasno vodstvo uradnih poslov.

Neumestni molki.

»Neues Wiener Tagblatt« objavlja članek, ki graja, ker kljub vrvanju avstrijskih in ogrskih državnikov in posvetu z inozemskimi diplomati ne povejo ničesar, za kaj gre. Čez posvete o zagrni gosto megljo, dasi sluti prebivalstvo, da gre za bodočnost Galicije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine. Burian o vsem tem ledeno molči ali izda kak komuniste, ki ga ni mogoče izlaskati tolmačiti. Vprašanje Poljske še tudi ni rešeno, ali vsaj prebivalstvo o stanju tega vprašanja ničesar ne ve. O vprašanju Poljske se poroča:

Princ Radziwill o berlinskih in dunajskih posvetih.

Varšava, 5. septembra. Na posvetu poljskih časnika je izjavil princ Radziwill: Ni res, kakor trdijo, da sta delala grof Ronikier v Berlinu in grof Przezdziecki na Dunaju politiko na lastno pest. Stvarna pogajanja poljskega državnega sveta so na zunaj ugodno vplivala. Pokazalo se je, da ne stoji le aktivisti, marveč tudi v medstrankarskem kolu organizirani pasivisti na tleh realnega delovanja za stvarbo države. O poljski noti z dne 28. aprila je izjavil princ Radziwill: Nota ni natančno obsegala zahtev Poljske, marveč naj bi tvorila temelj nadaljnjih pogajanj in se zavzema za integriteto kraljevine Poljske in odklanja odstop Suvalskega. Le za slučaj, če Poljska izgubi te kraje, zahtevajo Poljaki posebne kompenzacije na vzhodu. Princ Radziwill je opozarjal na te besede, ki jih je govoril v državnem svetu: Ni Poljaka, ki sodi, da se reši poljsko vprašanje z ustanovitvijo države desetih gubernij. Kar tiče vprašanja o prestolu, zavzema vlada stališče, da morajo prej rešiti še druga vprašanja. Uspeh sestanka dveh cesarjev se lahko tako-le izrazi: Poljakom so prepuštili svobodno odločitev v vprašanju prestola. Poljsko vprašanje se ne bo rešilo brez Poljakov.

Dunajska posvetovanja o Poljski.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča iz dobro poučenega vira, da je veljala na dunajskih posvetovanjih poljskemu vprašanju le popoldanska konferenca dne 5. t. mes. Obisk pl. Hintzeja na Dunaju ni prinesel v poljskem vprašanju nobene izpremembe. Morda se bo stvar pospešila ob nastopnem obisku državnega kancelerja grofa Hertlinga. Vsekakor se bodo pa pogajanja brez odmora nadaljevala. Tudi Poljaki v Varšavi niso nič enostranskega sklenili, ker čakajo na sklepe dunajske in berlinske vlade. Možno je, da bo dr. pl. Steczkowskega nadomestil za gotov čas, približno osem tednov, princ Radziwill ali pl. Kucharszewski, nato bi pa vodstvo prevzel zopet dr. Steczkowski. Na ta način bi se doseglo, da poljska vlada pod predsedstvom državnika, ki ne bi imel obsežnih pooblastil, ne bi sklepala o važnih vprašanjih.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. Uradno:

Južno sedla Tonale smo odbili italijanske poizvedovalne čete. — Pri Asiagu smo odbili sovražni napad. Sicer se je bil na mnogih točkah živahen boj s topovi.

Nova nemška bojna črta.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. Uradno:

Bojna skupina kraljevič Ruppreht in generalni polkovnik pl. Bochn.

Poizvedovalne oddelke sovražnika, ki so otipavali med Ypernom in La Bassée in severno Lensa izpadli s težkim udarjalnim ognjem, smo odbili. Heške čete so odbile zvečer med Ploegsteertom in Armentierom več sovražnih napadov; tam smo ugrabili nad 100 ujetnikov. Uspešne sunke smo izvajali v angleške jarke pri Huluchu.

V predpolju naših novih postojank so se razvili silni pehotni boji ob cesti Bapaume-Cambrai, ob gozdu Havrincourth in na višinah vzhodno od odseka Tortille. Odbili smo močne sovražne napade, s katerimi je izpadel sovražnik iz črte La Neuville-Manancourt-Moislauris.

Iz Perone in čez Sommo je sovražnik šele včeraj sledil počasi našim zadnjim oddelkom.

Med Sommo in Oiso je močno pritiskal za nami in je stal zvečer zahodno črte Ham-Chauny.

Med Oiso in Aisno smo se tudi po načrtu ločili od sovražnika. Naše prednje straže so se zapletle z njim v boj na črti Anugy-Barizis-Laffaux-Conde.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Vzhodno Soissons je sledil sovražnik čez Veslo. Naši pehotni oddelki in topništvo so ga dolgo zadrževali in mu zadajali izgube. Na višinah severovzhodno Fismesa smo odbili močnejše napade Američanov.

Berlin, 6. septembra zvečer, Uradno: Na bojnih frontah je bil dan miren. Manjši

boji so se bili na predpoljih naših postojank.

Angleško poročilo.

London, 4. septembra zvečer, Angleške in valeske čete so izsilile prehod čez reko Tortille in severni prekop na široki fronti severno Moislansa. Sovražnik je stal v ranem jutru na vzhodnem bregu reke ob prekopu in je poskušal s topništvom in z ognjem strojnici zadržavati na tej črti naše prodiranje. Kljub naravni moči sovražnih postojank so vdrl v nje naše čete z veliko odločnostjo in srčnostjo in dosegle vasi Manancourt in Etricourt. Ko so premagale ovire prekopa in reke, so na strmim ozemlju znatno napredovale. Britske in novozelandske divizije so vzele severno od tam Ruyaulcourt in prišle do najskrajnejše severne meje Havrincourtskega gozda vzhodno od črte ob prekopu. Druge angleške divizije so prišle na zahodni breg prekopa nasproti Denucourtu in Bourgesu in so odbile sovražni protinapad. Angleške čete so vkorakale s severa v Moeuvres, kjer so se zapletene v boj; tam stoji v obrambnih postojankah stare Hindenburgove črte. Med našim prodiranjem smo zopet ugrabili ujetnike in material; med njimi dva treh nemških tankov, ki jih je sovražnik brez uspeha povodom protinapada 31. avgusta uporabljal. Na fronti ob Lysi so naše čete zopet na raznih točkah napredovale.

London, 5. septembra popoldne. Včeraj se je bil severno Lyse hud boj. Naše čete so napadle jutraj višino 63 jugozahodno Messinesa, jo vzele in ujele nad 100 mož. Popoldne smo napadli vas Ploegstert, jo vzele, ujeli zopet več sto mož in zaplenili veliko strojnico. Severno višino 63 so naše čete trajno nastopale v odseku Wytschete, kjer je sovražnik ponovno, toda brez uspeha napadal. Na fronti ob Lysi drže zdaj naše čete glavno črto Voormezele — Walverghem — Ploegstert — Nieppe — Laventie — Givenchy. Južno Neuve Chapelle do Givenchyja smo pridobili staro črto, katero smo prej držali in zasedli vzhodno Givenchyja dele starih nemških postojank. Na južni fronti je napadel sovražnik sinoči silno naše nove postojanke pri Inchy-en-Artois, a smo ga s trdim bojem odbili. Izboljšali smo našo postojanko južno Moenvresa. Vzhodno Manancourt smo odbili sinoči sovražni protinapad. Boj se je bil tudi blizu Peronne. Našo črto smo izlaskali izboljšali. V zadnjih štirih dneh so ujele angleške čete nad 16.000 mož in ugrabile nad sto topov.

Francosko poročilo.

4. septembra zvečer. Potem, ko so zlomile naše čete prejšnji dan žilavi sovražni odpor, so ga danes prisilile, da se je moral pričeti umikati severno Oise in na fronti ob Vesli. Med severnim prekopom in Oiso so bile hite le naše prednje čete sovražnim zadnjim oddelkom za petami; prekoračile so Libermont, dospele do robov Esmeryja — Hallona in zasedle »Bolnišnični vrt«. Južno od tam se razteza naša črta čez Freniches — Guiscard — Beaugies — Grandru — Mondescourt — Appily. Južno od nje smo prekoračili Ailetto in prišli do Marizelle. Severnovzhodno Manicanja nam je prepuštil sovražnik veliko ujetnikov, topov, materiala in veliko prateža. Med Ailetto in Aisno se bije bitka dalje. Sovražnik, ogrožen na desnem krilu z višinske planote severno Soissons se je umikal ob Vesli proti severu. Vzeli smo severno Aisne Bucy-le-Long in Moncel. Desno od tam so prekoračile naše čete v širini 30 kilometrov Veslo, koračkale skozi Chasseemy, Brenelle, Vauxerlin, Vauxcère in Blancy in se ustale na grebenu severno Vasilieuxa.

Belgijsko poročilo.

4. septembra zvečer. Naša patrulja je vdrla ponoči od 2. na 3. t. m. v sovražno postojanko južno Dixmude, premagala posadko v boju moža z možem in jo ujela. Po kratki topniški pripravi smo dne 4. t. m. vzeli sovražne trdnjave Kloostermolen pri Merckeusu in ujeli nad 30 mož tej ugrabili strojnico in metalce granat. Delovanje artiljerije se je dne 4. t. m. povečalo pred našo fronto južno Ysera.

Ameriško poročilo.

4. septembra zvečer. Vsled neprestane pritiska zveznih sil se umika sovražnik severno Vesle. Naše čete ostro pritiskajo za njimi, vzele so Nazoches, Perles, Fismettes in Baslieux, ujele ujetnikov in ugrabile strojnico, prišle so do črte Vauxcère — Blancy-le-Grand. V Vogezih smo pregnali sovražno patruljo, ki nam je prepuštila ujetnikov.

Angleži groze Nemcem z represalijami.

Haag, 5. »Times« groze Nemcem z represalijami, če bi Nemčija med umikom v Francijo rušila mesta in vasi. Nemčija se mora opozoriti, da ji pravična kazneni izostane, kadar pridejo zavezniki na nemško ozemlje.

Združene države v vojski.

Washington, 5. septembra. (Kor. ur.) Ameriške ladjedelnice so zgradile mesca avgusta 86 vojnih ladij, ki obsegajo nad 340.000 ton.

Nov način pobiranja žita na Kranjskem.

Deželna vlada kranjska namerava od c. kr. urada za ljudsko prehrano doseči dovoljenje za premembo dosedanjega prisilnega pobiranja žita na Kranjskem ter postaviti oddajo žita na podlago prostovoljne dajatve od strani pridelovalcev. Ta način so letos vpeljali na Štajerskem in tam se je obnesel prav zadovoljivo. Najprej so dosegli mnogo večjo množino žita nego v prejšnjih letih, a še posebno mnogo večjo, nego jo je bilo letos pričakovati, na drugi strani so pa kmetovalci veselili, da so se odkrižali neprestanih rekvizicij žita in da smejo s preostankom razpolagati, kakor jim drago.

Ta način prostovoljne oddaje obstoja v tem, da se najprej za celo deželo določi kontingent, t. j. množina žita, ki ga ima ta oddati z ozirom na stanje letine in upoštevaje prehranjevalne razmere v deželi sami. Ta kontingent se porazdeli na okraje, občine in slednjič na posamezne kmetovalce. Razdelitev med pridelovalce se objavi potom javnega razglašja pri občinah, vsled česar je vsakemu mogoče pritožiti se čez preveliko množino, ki mu je bila odmerjena za oddajo ali pa tudi čez premajhno količino, ki se je določila sosedu. S tem prihaja cela pobira pridelkov nekako pred javno nadzorstvo, kar omogočuje najpravičnejšo razdelitev. Posameznikom se tudi dovoljuje, da namesto ene vrste žita, katere imajo morebiti premalo, oddajo drugo vrsto.

Kdor se pa neupravičeno brani prostovoljno oddati odmerjeno mu množino žita, tega čaka zelo stroga kazen: preiščejo se mu vsi kotički v hiši in na polju, odzame vse žito, kar se dobi, vrhutega pa dobi še vojaške v hišo, ki jih mora hraniti tako dolgo, dokler sploh ima še kaj brane v hiši.

Opozarjamo kmetovalce že sedaj, če morda že v kratkem času pride do uvedbe te prostovoljne oddaje žita, naj se nikar temu ne protivijo, ampak naj brez upora oddajo, kar morejo in morajo, kajti potem bodo prosti vsakega nadaljnjega prisilnega pobiranja in smejo poljubno razpolagati z ostalim pridelkom. (»Kmetoval.«)

Kako bo s tem novim načrtom, bomo poročali.

O prehrani.

Na Dunaju je urad, ki mu pravijo prehranjevalni urad. Na čelu tega urada stoji sam cesarski minister. Namen prehranjevalnega urada je menda ta, da uredi po celi Avstriji prehrano ljudstva tako, da bi bili vsi državljani od prvega ministra na Dunaju pa do zadnjega delavca v kaki tovarni enako preskrbljeni s hrano. Ko se je urad ustanovil, smo se vsi oddahnili, češ, sedaj bo šlo s prehrano gladko, saj so vzeli to stvar v roke visoki gospodje, ki se na to razumejo in ki imajo srce tudi za ubogo ljudstvo. Pa smo se, kakor že velikokrat, tudi topot zmotili. Gospodje so se res s posebno vnemo lotili dela, zmerili so naše želodce in določili, koliko potrebuje človeški želodec na dan, na teden, na mesec in celo na leto. Izdali so brez števila tozadevnih odredb, dali kljub silnemu pomanjkanju in veliki draginji papirja natisniti cele milijarde najrazličnejših nakaznic na živila, razveljavili danes to, kar so včeraj odredili, da lahko jutri nanovo sklenejo. Dokazali so gospodje, da imajo res dobro voljo pomagati ubogemu ljudstvu. Ampak samo dobra volja pomaga prav tako malo, kakor pa razne nakaznice, katerih je že toliko, da se ljudje več ne spoznajo in da bodo morale posamezne družine kmalu najeti posebna skladišča, kamor bodo spravljale nakaznice, za katere niso dobile živil. Dobro voljo imajo gospodje v prehranjevalnem uradu, manjka jim pa sposobnosti in smisla za to delo. In zato ni čudno, da so jo tako zavozili, da že sami več ne vedo, kje so in kaj delajo. Tipljejo vseposod, ne vedo pa, kje bi zagrabili, da bi kaj izdalo.

Krona vseh najrazličnejših odredb je pa prepoved zasebnega preskrbovanja z živili, katero je nedavno izdal prehranjevalni minister ekselencja Paul. Prehranjevalni urad na Dunaju je popolnoma odpo-

Newyork, 5. septembra. (K. u.) Reuter. Upravitelj sovražne lastnine je prevzel American Transatlantic Company, ki je nemška last. Družba je vozila z 11 parniki pod ameriško zastavo.

London, 6. septembra. »Daily Chronicle« javlja iz Newyorka: Na tisoče rdečekožcev, katerih prejšnji rodovi so se še krasili s perjem in barvali obraze, nosijo zdaj uniformo ameriške armade. Veliko jih je že v Ameriki. V armadi je zdaj zastopanih 14 indijanskih rodov; njih glavari, ki še niso prestari, dobe čast majorjev.

Newyork, 6. septembra. Na borzo je vdrila 5. t. m. vojaška policija, ki je odvedla vse borzijance, ki se niso izkazali, če so v komisarji starosti. Minuli teden je preskala ves Newyork.

Anglija grozi Rusiji z napovedjo vojne.

London, 6. septembra. Na borzi se trdi, da bo napovedala Anglija Rusiji vojno, ker so napadli boljševiki petrogradsko poslanstvo in radi umora kapitana Cronieja. Vojska se smatra kot gotova stvar, ker noče dati ruska vlada Angliji zahtevanega zadoščenja.

London, 6. septembra. (Kor. ur.) Reuter poroča, da angleška vlada že dva meseca ni naravnost občevala s Petrogradom in da so ji nevtalci o umoru Cronieja poročali. Precej na to so poslali Čičerinu angleško noto.

Volitev Ljeningovega naslednika.

Stockholm, 5. septembra. Ni še znano, kako se bo razvila Ljeningova bolezen, a to stoji, da poslov precej časa ne bo v stanu voditi. Sklicali so zato svet ljudskih komisarjev, da se razgovore o sedanjem položaju in da izvolijo Ljeningu naslednika. Nazori si pa v tem vprašanju nasprotujejo in še niso storili končnega sklepa, a v tem so komisarji složni, da morajo odločno izvesti nasilstva, da si obdrže oblast.

Napadalka Ljeninga nevarno obolela.

Berlin, 5. septembra. Doro Kaplan so morali prepeljati v bolnišnico, ker je nevarno obolela in bo najbrž umrla. Ob napadu na Ljeninga jo je namreč razljučena množica strašno pretepla. Komisarjem gre za to, da ji ohranijo življenje, da dobe sled zaroti.

Protirevolucijski pokret v Rusiji.

Moskva, 6. septembra. (K. u.) »Pravda« piše, da je položaj zelo resen. Pri nekem francoskem častniku so našli velike zaloge piroksilina. V Bridusku so z orožjem potlačili vstajo.

Curih, 5. septembra. Dne 3. t. m. se je poročalo iz Moskve: Boljševiki so zaprli 5000 oseb, večinoma socialne revolucionarje. Dozdaj so usmrtili 500 oseb, ki so bile obsojene na smrt po vojnem pravu, ki je razglašeno v Moskvi. Na smrt je obsojenih tudi še zaprtih 4500 ljudi, a vlada je dozdaj zapovedala usmrtiti le vsako 10 osebo in je izjavila, da bo ostale smrtno obsodbe brezobzirno izpeljala, če bo poskušala protirevolucija dvigniti glave.

Moskva, 6. septembra. (Kor. ur.) Zapri so veliko oseb, večinoma socialne revolucionarje, a tudi več visokih svečnikov, ker je patrijarh zapleten v angleško zaroto. V Petrogradu so zapri vso rodbino Kerenskega z njegovimi nečakinjami. Veliko oseb so usmrtili.

Curih, 6. septembra. Milanski listi poročajo, da se je odpeljal Kerenski 2. t. m. iz Bordeauxa v Ameriko.

Kodanj, 6. septembra. Ljeningovo stanje se je izboljšalo. Maksim Gorkij mu je zrazil sožalje.

S kozaške fronte.

Kijev, 6. septembra. (Kor. ur.) Na carski fronti so se kozaki umaknili in izpraznili severno od tam tudi saratovsko gubernijo. Pri Bogučarju so razkropili oddelek rdečih gard. V drugem donskem okraju so zasedli kozaki mesto Remontnajo.

Tatarski parlament.

Kijev, 6. septembra. (Kor. ur.) »Ruskij Golos« poroča iz Simferopola, da je pričel zopet zborovati tatarski parlament.

Pripoznanje Čeho-Slovakov.

Lugano, 5. septembra. »Corriere della Sera« piše: Dne 9. avgusta v Londonu izrečena smrtna obsodba monarhije se je sopsodpisala 3. septembra v Washingtonu. Usoda Avstrije Ogrske je s tem zapečatena. List poroča dalje, da bo tudi Japonska v kratkem pripoznala Čeho-Slovake. Francija je sklenila s Čeho-Slovaki vojaško pogodbo. List napada italijansko vlado, ker stoji na strani, in zahteva, naj se Italijanska vlada pobota z Jugoslovani.

Spanija — Nemčija.

Posveti španskih ministrov.

Amsterdam, 5. septembra. »Times« poročajo iz San Sebastiana: Dato se je sicer vrnil v San Sebastian, da poroča kralju, ki biva tam, a posveti ministrskega sveta v Madridu se nadaljujejo. Ministri so zelo molčeči. Ker so odpravili ustavo,

ni prilike, da se piše o mednarodnih zadevah. Kljub temu se ne more dvomiti, da bo sklenila španska vlada zaplenbo nemške ladje, ker je bil torpediran španski parnik »Attar Mendi«.

Stanje špansko-nemških pogajanj.

Berlin, 6. septembra. »Svenska Dagbladet« javlja: V Berlinu ne nameravajo prekiniti podmorske vojske, a važno je, ker se z nemške strani oficijozno namiguje, da je le mogoče odprta pot, da se približajo željam Španske, in sicer z omejitvijo potopov. Tudi druge nevtralne države pričakujejo, da bodo vodili podmorsko vojsko milejše.

Nemški zunanji tajnik o diferencah s Španjo.

Nemški drž. tajnik Pavel pl. Hintze je izjavil o diplomatskem položaju glede na Špansko dunajskemu dopisniku Geigerju španskih listov »La Nacion« in »La Iberia« v Madridu: »Res je, da vsebuje zdaj nota Španske nekaj trdot, a to lahko prezremo, ker se je Španija med vojsko toplo zavzemala za naše vojake in smo ji za to hvaležni. Delamo na to, da se bodo nastale difference rešile v miroljubnem duhu in upa, da stremlji tudi Španija za tem. Španija pač nima interesa, da hodi nasproti Nemčiji druga pota, kakor do zdaj, in tudi naš interes ne zahteva, da bi zapustili prijateljske steze, po katerih smo do zdaj hodili.«

Pred angleško ofenzivo v Palestini.

Curih, 5. septembra. »Zürcher Tagesanzeiger« poroča: Angleži se zdaj velikopotezno pripravljajo na nadaljevanje vojske v Palestini. Radi bi prišli do križiške bagdadske železnice pri Aleppu. V Mezopotamiji je še mirno, a najbrž bodo pričeli tudi v Tigrisu boje, ko se prične krvavi ples v Palestini.

Politične novice.

+ Načelstvo S. L. S. je imelo včeraj sejo ter je med drugim temeljito obravnavalo o kmetijskem gospodarstvu, njega preureditvi in organizaciji, kar bo po vojski življenjskega pomena za našega kmeta. Ker je osrednja vlada predpisala Kranjski, da dobavi samo za mesec september 6700 glav živine, kar bo dovedlo v najkrajšem času do katastrofe kranjske živinoreje, je pozvalo načelstvo poslance, naj takoj intervenirajo radi tega pri vladi. Nastop naših poslancev ob priliki zadnjega učiteljskega shoda je načelstvo z zadovoljstvom odobrilo.

+ Sistematična gonja proti knezoškofu dr. Jegliču. Odkar je ljubljanski knezoškof sprejel slovanske odposlance ob priliki ljubljanskih slavnosti, so začeli Nemci popolnoma po načrtu besno napadati ljubljanskega vladiko z jasnim namenom, da ga popolnoma odstranijo. Sinočnja »Preša« prinaša zopet cela dva članka z naslovom »Primas jugoslovanske države«. Spravila se je na zadnjo knezoškofovo okrožnico duhovnikom in očita vladi, da ni ničesar storila, da bi preprečila to poslanico, obenem na dolgo in široko razpravlja o »Placetum regium« in končno pozivlje vlado, naj na podlagi postav z dne 7. maja 1877 odtegne upornemu škofu vse državne dohodke, naj zahteva od cerkvene oblasti, da knezoškofa odstavi, in če cerkvena oblast ne bo temu ugodila, naj smatra vlada škofijski sedež kot izprazenjen. Če ima knezoškof zeto pravico, da objavlja državi sovražne okrožnice, potem naj ljudstvo tudi ve, da ta škof ni tudi kak državni organ. Kakor vidimo, je nemška besnost priklopela do vrha. Drugega sredstva nimajo več kot obrekovanje in hujskanje. Za nas je to dobro znamenje, ker je to vedno začetek konca. Velika laž je, s katero zdaj operirajo Nemci in pritiskejajo na vlado, da je knezoškof Jeglič katerikrat izjavil, da hoče biti jugoslovanski primas, laž je, da je knezoškofova okrožnica veleizdajalska. Nasprotno, polna patriotizma. Dotično mesto se doslovno glasi tako-le: »Najbolj pa je to notranje novo življenje podžgala naša majniška deklaracija, ki je za vse Jugoslovane poseben za nas Slovence življenjske važnosti. Pa tudi za našo avstrijsko monarhijo in našo častljivo habsburško hišo je ta deklaracija kar naravnost rešilnega pomena. Ne več tlačeni, ampak zadovoljni Jugoslovani bomo Avstriji v premočeno in nepremagljivo obrambo.« — To je torej Nemcem veleizdaja! — Konstatiramo, da »Novice« ne našteje nobene besede, da bi razkrinkale te laži, pač pa si puste z Dunaja telefonirati, kaj se v nemškem taboru počinja zoper knezoškofa. Seveda, v boju zoper našega vladika so naši Novičarji in vsenemški prohodrimovski hujskači edini! Nemci, vlada in cel svet naj vé, da slovensko ljudstvo v najogromnejši večini danes trdno stoji za svojim nadpastirjem in da je ni moči, ki bi nas odrgala od njega.

+ Nemci o dr. A. Ušeničnikovi brošuri »Um die Jugoslavija«. Današnji »Gra-

zer Volksblatt« prinaša obširno razpravo o dr. A. Ušeničnikovem delu »Um die Jugoslavija«. Seveda niso Nemci z izvajanjem zadovoljni. Posebno jim boli apel na cesarja: »Cesar Karel, brez svobode ni za nas življenja, brez Jugoslavije ni za nas svobode. — Jugoslavija ali smrt.« Člankar pravi, da kdor razglasi tak bojni klic: Ali Jugoslavija ali smrt, s tem se bodo Nemci le težko preko mej pravice samoodločbe slovenskega naroda sporazumeli. Priznava pa, da mora priti do prava narodnosti, da postanejo narodi tudi pravni subjekti, da bo mogoče urejeno življenje med narodi.

+ O češkem vprašanju je izjavil te dni na nekem shodu poslanec Klofač: Češko vprašanje je danes tak problem, da stoji izven okvira kakršnihkoli pogajanj z dunajsko vlado. Ta vlada stoji na stališču dualizma in v tem okviru se da češko vprašanje ravno tako malo rešiti kakor jugoslovansko. Na Dunaju more iti le za poizkusni balon z namenom, kaj bi porekli na Češkem, če bi vlada izpremenila metodo in začela na Češkem z vabo ustavne reforme. Češka politika ne more s svojo sedanje potjo, na kateri je podala roko Jugoslovonom in večini poljskega naroda, kreniti v stran niti za korak. Pri nas bi bil vsak slabotnej takoj izgubljen, ki bi po strašnih preizkušnjah in trpljenju, ki ga je preстал češki narod tekem vojne, mislil na kaj drugega nego na samostojnost. Nobene razloga nimamo, da bi se s to vlado še dalje pogajali o češkem vprašanju.

+ Hussarekove težave. »Prager Tagblatt« piše: Finančni odsek je sklican. S tem pa še ni rečeno, da je parlamentarni položaj pojasnjen. Hussarek še nikakor nima večine; kajti velik del nemških meščanskih poslancev je proti njemu, a tudi Poljaki so zelo hladni. Vest, da stoji na dunajskih posvetovanjih z nemškim državnim tajnikom Hintzejem avstro-poljska rešitev v ospredju, ni resnična. Nemčija še vedno ni voljna pristati na taki rešitvi brez vojaških in gospodarskih jamstev Poljakov; poljska vlada pa teh jamstev ne more dati. Kako težak je položaj poljske vlade, kaže demisijska kabineta Steczkowski v Varšavi, ki jo je povzročil odpor naučnega in trgovinskega ministra proti vsakršni koncesiji Nemčiji. Rešitve poljskega vprašanja ni tako kmalu pričakovati. To vpliva na naše notranjopolitične razmere v toliki meri, da se v parlamentarnih krogih popravici govori o omanjenem stališču barona pl. Hussareka. Ob sedanjem položaju Hussarek brez Poljakov ne more misliti na večino v finančnem odseku in parlamentu, a spričo zavlačevanja rešitve poljskega vprašanja bodo Poljaki svojo hladnost nasproti vladi komaj opustili.

+ Nova nota. »Prager Tagblatt« objavlja članek, ki se peča z vprašanjem miru in o nerešenih vprašanjih. Člankar pravi, da mora imeti veliko poguma tisti, ki misli, da smo blizu miru. Ententi gre resno za to, da ustvari v Rusiji novo fronto. Amerika se je militarizirala. Kdo verjemi miru? V sovražnem taboru zaduše ravno taka gesla vsak glas pameti, kakršna so preglašala prej v našem taboru vsak pametni nasvet. Nobena nasprotujočih si strank ne odneha. Ustvariti se mora ravnovesje, ali se bo pa zgodilo kaj takega, kar se je pripetilo v Rusiji, kar bi morebiti končalo vojno voljo vlad! Kako naj se ustvari trajna stavba miru? Oglejmo si vprašanje Poljske. Avstrijsko poljsko rešitev odklanja Nemčija, tudi v Avstriji ji mnogi nasprotujejo, ker ne bi radi odstopili Galicije. Poljska brez Galicije in brez pruske Poljske je pa le polovično delo, kar vsi vedo, če tega tudi glasno ne pripoznavajo. V naši notranji politiki pod vplivom Ogrske odklanjajo federalizem. Če ne opustimo starih nazorov, se nakupčujejo nove snovi vojski. Držati se moramo misli o zvezi narodov, če se tudi morebiti direktno ne doseže, ker se okoli te točke vse suče, da zapustimo pota imperializma.

+ Češki plemiči so imeli 5. t. m. stanek, ki ga je sklical knez Zdenko Ferdinand Lobkovic. Posvetovali so se o političnem položaju in o stališču nasproti političnim dogodkom.

+ Nemška namigavanja Poljakom. Nemškočeška korespondenca piše, da Nemci doslej poljskim prizadevanjem niso stali nesimpatično nasproti. Nemci so tudi pripravljani, ta prizadevanja dejansko podpirati. Seveda se bo pa moralo predvsem pokazati, kakšno stališče zavzema Poljsko kolo nasproti češko-jugoslovanskim željam. Ako je v Poljskem kolu razpoloženje za ožje sodelovanje z Nemci, potem ta težnja na nemški strani ne bo zadevala na ovire. Pobuda za obnovitev pogajanj z nemškimi strankami pa bi morala iziti iz Poljskega kola.

+ Najpristnejši velenemec je znani Chamberlain, ki ga je obsodilo nemško sodišče v občutno kazni, ker je odbolžil »Frankfurter Zeitung«, da je od Angležev podkupljen. Ker je Chamberlain rojen Anglež, je »Frankfurter Zeitung« zapisala o njem, da se vojskuje zdaj proti temu, kar je nekdanj oboževal. »Deutsche Zeitung« seveda pere »odličnega« velenem-

škega časnikarja in mučenika in objavlja njegov životopis. Pripoveduje, da je Chamberlain res bil rojen v Angliji, a da je kot otrok rasel v Franciji. Obiskaval je na to 8½ leta šolo v Angliji, a je zapustil angleški otok, ko niti ni končal svojega 15. l. in ni več živel tam. Ko je bil star 15 let, je bil njegov domači učitelj Prus, ki ga je hitro preneval v Nemca. Chamberlain je živel na to do 30. leta v Franciji in v Švici večinoma med Nemci. Z 30 letom se je preselil v Nemčijo, kjer živi 20 let na vzhodu, ki je bil zanj visoka šola nemštva. Prve svoje spise namenjene javnosti je pisal francosko, angleški ni nikdar pisal za tisk. Ko je izbruhnila vojska, je precej prosil za nemško državljanstvo, a naturalizirali so ga šele poleti 1916, železni križ je pa dobil že 24. aprila 1915. Tako je živel »najprostejši« velenemec Chamberlain: najnovejši »mučenik« čistokrvnih velenemcev in pruskih junckerjev.

+ Resnica najboljši lek proti govoricam. Z ozirom na boj proti raznim govoricam, ki se širijo na Nemškem, pripominja »Vorwärts«: »Nič ne hasne, da se ljudstvo zazibava v brezskrbnost in optimizem, marveč čim odkritejše se pove resnica, tem boljše se bo branilo, kajti tudi najodkriteljsa resnica ne daje nobene povoda za malodušnost ali obup. Ta odkritost naj se kaže že v govoru in izrazu. Ako smo n. pr. izpraznili mesto X., ne recimo, »mesto X. leži pred našimi črtami«, kakor bi bile črte ostale na mestu, a mesto bi bilo izpremenilo svojo lego; recimo marveč mirno: »X. smo izpraznili.« Tako govorjenje vzbuja zaupanje v lastne besede in nezaupanje do podzemeljskega šušljanja.«

+ Zahteve železničarjev. Zbor zaupnikov nemško-avstrijskega društva železniških uradnikov je sklenil, da so vladne dovedne nezadostne in pozval društveno vodstvo, naj z vsem poudarkom stremi za tem, da se vse zahteve izvrše v polnem obsegu.

+ Čudna razdelitev ukrajinskega izvoza. Z Dunaja poročajo, da se izvoz iz Ukrajine razdeli tako, da dobi Avstrija 60 odstotkov, Ogrska pa, ki ima sama tako ugodne agrarne razmere, 40 odstotkov, torej celo več, nego bi ji šlo po kvoti.

+ Ministrska obtožba v Rumuniji. 6. septembra. (K. u.) Poslanec Vladescu je predložil iniciativni predlog, s katerim se spreminja postava o odgovornosti ministrov tako, da se zajamči osebna svoboda. Preiskovalni odsek je izvedel hišno preiskavo pri bivšem ministru Pavlu Gratiannuju.

+ Protest Nizozemske v Berlinu. Haag, 6. septembra. (K. u.) Nizozemski poslanik v Berlinu je dobil nalog, da protestira pri nemški vladi, ker so nemška letala 15. in 16. avgusta kršila nevtralnost nizozemskega ozemlja.

+ Turški veliki vezir na Dunaju. Dunaj, 6. septembra. (K. u.) Veliki vezir Talaat paša sta bila danes povabljeni na Hilmi paša sta bila danes povabljeni na zajtrk k cesarju in cesarici.

+ Otvoritev francoske zbornice. Pariz, 5. (K. u.) Zbornični predsednik Deschanel je otvoril danes zbornico z govorom, v katerem je hvalil francoske in zvezne armade, ki so premagale nemške voje. Burno so mu pritrdjevali. Clemenceau se je pridružil predsedniku. »Naši veliki vojaki,« je rekel, »so vojaki civilizacije. Zmagovito mečejo barbarske tolpe.« Zbornica je sklenila, naj se oba govora javno nabijeta.

+ Na željo Američanov suspendirani ameriški list. Na prošnjo ameriškega glavnega stana so za 24 ur ustavili časopis »L'heure«.

+ Američani v Rimu. V Rim se je pripeljalo 4. t. m. 5 članov ameriškega kongresa. Vodi jih Barkley.

+ Peru izroči Združenim državam nemške ladje. Lima, 6. sept. (K. u.) Kongres je potrdil pogodbo sklenjeno med Perum in Združenimi državami o uporabi v Callaou interniranih nemških ladij potom Združenih držav.

10. septembra vsi na občni zbor Slov. Krščansko Socialne Zveze in Slov. Straže.

Dnevne novice.

— Kranjskemu učiteljsstvu izplačajo 1. oktobra državne in deželne draginjske doklade. Sedaj sankcionirana draginjska doklada se bo kranjskemu učiteljsstvu izplačala dne 1. oktobra t. l. Vladni prispevek znaša za Kranjsko 1.073.333 K. Prej je deželni odbor nameraval prispevati 25 odstotkov, t. j. 268.888 K, sedaj pa bo vsled prošnje celokupnega kranjskega učiteljsstva izplačal 40 odstotkov k državnemu prispevku, t. j. 858.667 K. Kranjsko učiteljsstvo dobi tedaj dne 1. oktobra t. l. izplačane poleg svojih rednih plač še državne in deželne draginjske doklade 1.982.000 kron.

— Upokojeno učiteljstvo na Kranjskem že leta in leta prosjači, da bi prejelo svojo pičlo pokojnino po pošti, kakor vpokojeni državni nastavljenici, njih vdove in tudi aktivni učitelji. Ne ozira se na to, da so vpokojeni učitelji večinoma izmučeni, deloma bolehní starčki, za katere so romanja vsakega drugega v mesecu od Poncija do Pilata vse prej kakor zabava in potem se ima še nastavljati in čakati. V Ljubljani se mora najprej iti po potrdilo na deželno vladu, od tam pa skozi mesto do deželne blagajne v poslopu finančne direkcije. Vsaka vpokojena delavka iz tobačne tovarne in vsak vpokojeni železniški delavec prejema pokojnino po pošti, le vpokojenemu učiteljstvu se ta ugodnost odteguje.

— Želje starišev gledé pričetka šol. Z ozirom na včerajšjo notico s kmetov, smo dobili več dopisov iz okolice, v katerih se povdaja nujna potreba preložitve pouka vsaj do 1. oktobra. Kmetje res nujno rabijo delavskih sil, rabijo pa tudi živili, da jih bodo dali dijakom s seboj v mesto. Poročajo nam tudi, da je naučno ministrstvo v preteklem šolskem letu v sredi največjega pouka dovoljevalo učencem poljedelske dopuste proti naknadnemu izpitu. Koliko lažje bi bilo sedaj odložiti začetek šole do 1. oktobra, ko se pouk še ni pričel. Izgubljeni čas se pa eventuelno lahko nadomesti s tem, da se nekaj počitniških dni med šolskim letom vporabi za pouk.

— Zavarovalnica »Assicurazione Generali« v Trstu, ki se brani izplačati posestniku Florjančiču požarno škodo, povzročeno po lahkomisljenosti pri njem nastanjenih vojakov, se sklicuje na sledeča določila o zavarovanju proti ognju: 1. Zavarovanje pa ne obsega škode, katere se pripeti po vojnih dogodkih, vstaji, puntu, skupljanju ljudi, zaradi pustošenja in pa po oblastvenih naredbah v kakšen drug, nego v ta namen, da bi se gasil ogenj, ali pa po kakem potresu. 2. Če zavarovanec sam ali pa z njegovo privolitvijo kdo drugi poviša nevarnost, katero je družba v zavarovalnem pismu prevzela. 3. Če je postalo to povišanje brez njegove volje, pa tega ni naznanil družbi pismeno v 3 dneh, potem ko je to izvedel. Posestnik je bil pri Assicurazione Generali zavarovan nad 30 let in njega oče isto tako. Kulantna družba bi brez obotavljanja izplačala škodo, posebno ker vojni dogodki niso igrali nobene vloge. Št. Vid je istotako v zaledju, kakor Dunaj ali kako drugo mesto na Češkem. Vojak vrže tlečo cigareto v slamo, in to naj bi bil vojni dogodek? Lahko se na ta način vojaška oseba maščuje in zažge kmetu domačijo; kmet ne dobi ničesar; zavarovalnica smatra to za vojni dogodek, ker je požar povzročil vojak. To vprašanje je take važnosti posebno za posestnike na deželi, da se mora dobiti jasnost. Naši državni poslanci morajo takoj, ko se snide državni zbor, postaviti vprašanje na vlado, kako ona tolmači pogodbo. Notranje in pa vojno ministrstvo bo že odgovorilo. Posestnik mora dobiti svojo pravico. Sicer bi vsega tega treba ne bilo, če bi ta zavarovalnica ne cepila dlake. Vojni dogodki so dogodki v vojnem ozemlju, kadar je povzročil škodo sovražnik ali pa lastni vojaki. Saj je tudi v takih krajih izjemno pravno stanje. To ni kulantno od družbe Assicurazione Generali, ki je dobivala ogromne svote na zavarovalnih premijah tudi na Kranjskem. Premisliti si moramo sedaj, pri kateri družbi se zavarujemo, da ne bomo imeli toliko nepotrebnih sitnosti. Od vojaške oblasti pa tudi pričakujemo, da bo varovala interese prebivalstva, posebno kmečkega, ki ima z vojaško nastanitvijo že itak velike težave. — Sve-tovali bi, da bi se na sestankih kmečkih zvez ta stvar temeljito obravnavala. — Kakor čujemo, je »Vzajemna zavarovalnica« v Ljubljani v podobnih slučajih takoj izplačala celo zavarovalnino.

— Koprivnik v Bohinju. Dne 31. m. m. je začelo na Gorjušah pri Skmincu goreti. Ogenj se je tako hitro razširil, da niso mogli prav nobene stvari rešiti. Tudi Zale-

harju je vse pogorelo (denarja okoli 3600 kron). Ravno so pospravili seno, žito in pa otavo, pa je vse uničeno. Zgorela sta tudi dva jarca in en prešič. Ostalo jim je samo to, kar so imeli na sebi. Škoda je silno velika. Usmiljena srca, pomagajte revežem!

— Umrla je včeraj v Novem mestu gospa Mila Kobe roj. Tomic, trgovčeva soproga, v starosti 27 let.

— Prem. Nameravani sestanek gg. sošolcev se ne bo vršil. — Kovačič.

— Poročil se je dne 1. avgusta narednik g. Bartol Zupančič, doma iz Št. Jerneja z g. Terezijo Smrke, posestnico in šiviljo v Mirni peči.

Ljublianske novice.

lj Prijateljski sestanek v veliki dvorani Uniona. V ponedeljek, dne 9. t. m. na predvečer zborovanja S. K. S. Z., se vrši v veliki dvorani Uniona prijateljski sestanek. Začetek ob 8. uri zvečer. Sodelujejo: pevska zbor šempeterskega prosvetnega društva in katoliškega društva za delavke ter polnoštevilni salonski orkester šempeterskega prosvetnega društva. Dostop imajo vsi prijatelji naše organizacije. Dekleta naj pridejo po možnosti v narodnih nošah.

lj Pastoralna konferenca za mesto Ljubljana bo v sredo, 9. oktobra t. l., v pritličju škof. palače. Začetek ob 3. uri pop. Ob tej priliki naj blagovolijo gospodje, ki so se odločili da pristopijo k družbi »Sodalitas ss. Cordis«, oziroma da pri njej ostanejo, na listku naznaniti svoj pristop, oz. izjaviti, da hočejo biti še nadalje njeni člani.

lj Vpisovanje na šolo v Lichtenhurnovem zavodu se vrši za vnanje učenke dne 14. in 15. t. m. Šolski pouk se pa prične še-le 1. oktobra, ker se morajo prostori, iz katerih se te dni seli vojaštvo, preje osnažiti.

lj Katoliško društvo za delavke bo imelo jutri v nedeljo ob 1/2 7 uri popoldne redno predavanje v društvenih prostorih.

lj Mlade gospode in gospodične vseh slojev kliče domovina, naj pridejo v torek, dne 10. septembra ob 6. uri zvečer v Mestni dom (velika dvorana) da se porazgovorimo o narodnem blagdanu. Naj nas bo na stotine zbranih, ker gre za tisoče in tisoče naših trpečih ljudi. — Odbor.

lj Iz gledališke pisarne. Vsi, ki so se priglasili za dramatično šolo, naj zanesljivo pridejo jutri, dne 8. septembra ob 9. uri popoldne v gledališče k skušnji.

lj Glasbena Matica. Redno vpisovanje gojencev v glasbeno šolo za šolsko leto 1918/19 se vrši v petek, soboto in ponedeljek, dne 13., 14. in 16. septembra 1918 od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. ure popoldne v hiši Glasbene Matice v Vegovi ulici šte. 7. Pogoji vsprejema, učni predmeti in razna pojasnila so razvidna iz razglašane na deski v društveni hiši. Razdelitev ur se izvrši v torek, dne 17. septembra, redni pouk pa se prične v sredo, dne 18. septembra.

lj Pričetek šolskega leta 1918/19 na c. kr. učiteljskem. Vpisovanje v c. kr. učiteljske in vadnice bo v ponedeljek, dne 16. septembra, in sicer: za obe vadnici, otroški vrtec ter pripravljalni tečaj in I. letnik moškega učiteljskega ob 8. uri, za ostale letnike moškega učiteljskega ob 2. uri popoldne; v torek, dne 17. septembra ob 8. uri pa za vse (I. do III.) letnike ženskega učiteljskega. V I. letnik ženskega učiteljskega se gojenke ne bodo vsprejemale. Natančnejše na deski v šolskem poslopu.

lj Umrla so v Ljubljani: Julija Kavčič, sirota, 4 leta. — Milan Petrovšek, delavčev sin, 3 mesece in pol. — Anton Zannetti, arzenalski mojster v pok., 80 let. — Anton Salmič, sin sodnega poduradnika, pet let in pol. — Katarina Jaklič, tobačna delavka v pok., 62 let. — Jera Rozman, delavka, 58 let. — Fran Rudman, tovarniški delavec, 60 let. — Fran Podkrajšek, železniški revident v pok., 66 let. — Ivan Kuralt, mornariški župnik v pok., 65 let.

— Andrej Strle, hiralec, 71 let. — Jakob Kopač, mestni delavec, 75 let. — Pavel Prestler, posestničin sin, 8 let. — Tomaž Krmelj, hiralec, 88 let. — Josip Novak, hiralec, 75 let. — Florijan Jurán, poštni poduradnik v pok., 80 let. — Marija Prosen, mizarjeva žena, 33 let. — Josip Černe, kočar, 52 let. — Marija Gabrovce, kuharica, 24 let. — Marija Križnar, delavčeva žena, 30 let. — Miroslav Makovec, geometrov sin, 14 mesecev. — Josip Borše, mizarjev sin, 18 mesecev. — Matija Kranjc, mestni ubožec, 57 let.

Primorske novice.

p Za obnovitev Goriške. Z Dunaja poročajo 6. t. m., da se je zglasil pri ministrskem predsedniku baronu pl. Hussareku goriški deželni glavar, poslanec dr. Faidutti. Opozoril je Hussareka na počasen potek obnovitve akcije v opustošenih ozemljih na južni meji in na slabe prehranjevalne razmere ondudaj. Goriško prebivalstvo zahteva gospodarsko ločitev od Trsta in ustanovitev lastne oskrbe za Primorsko. Ministrski predsednik je obljubil vse storiti, da se razmere skoro izboljšajo. Že danes se je v Gorici sešla interministerielna komisija, da pospeši dela za obnove.

p Izurjenega občinskega tajnika sprejmo za občino v goriški okolici. Zmožen mora biti slovensčine in nemščine, po možnosti tudi laščine. Prednost imajo zmožni vojaški invalidi slovenske narodnosti ter prosilci, ki so bili že v enaki službi. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe z ozirom dosedanjega službovanja je vložiti do dne 15. septembra 1918 pri »Posredovalnici za goriške begunce« v Ljubljani.

p Umrla je 24. t. m. v Kandiji pri Novem mestu na Dolenjskem po kratki, mučni bolezni, stara komaj 33 let, gospa Anica Prijatelj, soproga profesorja na goriški slovenski gimnaziji, g. Karla Prijatelja.

Stajerske novice.

š Celje. Za koncert, ki ga priredi tukajšnje pevsko društvo skupno s salonskim orkestrom šempeterskega prosvetnega društva v Ljubljani, vlada v narodnih krogih veliko zanimanje in pričakovati je lepega obiska. Narodna misel je poživila tudi naša društva, povsod vre in kipi, vsak hoče po svojih močeh domovini pripomoči do kulturnega povzdiga. Pozdravljamo vsled tega prihod bratskega orkestra iz Ljubljane, vemo, s kakimi težavami je zvezano v teh časih vodstvo orkestra, zato hočemo pa tem bolje ceniti njegovo delo. Hvaležni smo pa našemu domačemu pevskemu društvu, da se ne straši truda in prireja prireditve, ki dvigajo v naših srcih narodno zavest. Po koncertu se vrši istotam prijateljski večer, pri katerem sodeluje tudi bratski orkester. V nedeljo 8. sept. ob 1/2 8. uri zv. vsi v Narodni dom v Celju.

š Dobrna. Dne 15. t. m. ima naša posojilnica občni zbor ob 9. uri popoldne, popoldne pa naše bralno društvo. Našega ljudstva se je polastila neka malomarnost, pa to ni prav; pripravljamo se za čas miru. Za Jugoslavijo smo se izjavili vsi, občina, šolski svet, dekleta in žene. Ali treba je nekaj tako živahno izobraževalno delo na Dobrni oživetiti. Tudi politično smo nazadovali: Nemci in nemškutarji se šopirijo, da ni več lepo. Treba bo za naše kraje tudi političnega zborovanja.

Aprovizacija.

a Krušne komisije bodo uradovale v torek, dne 10. septembra od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo le nove legitimacije in sicer za hišne gospodarje zelene, za stranke pa rdeče. Legitimacije se izročé le hišnemu gospodarju oziroma njegovemu namestniku in sicer za vse stranke v hiši. Gg. hišni gospodarji ali njegovi upravitelji morajo vse legitimacije lastno-

ročno podpisati ter jih takoj izročiti svojim hišnim strankam, ker sicer ne bodo dobila nobena stranka v petek izkaznic za kruh.

a Krompir za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo krompir v ponedeljek, dne 9. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure šte. 1 do 160, od 9. do 10. ure šte. 161 do 320, od 10. do 11. ure šte. 321 do 480, popoldne od pol 2. do pol 3. ure šte. 481 do 640, od pol 3. do pol 4. ure šte. 641 do 800, od pol 4. do pol 5. ure šte. 801 do 960, od pol 5. do pol 6. ure šte. 961 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg krompirja, kilogram stane 50 vin.

a Čebula za Vič. Stranke iz Viča, ki imajo rmene izkaznice ubožne akcije, znamenovane s črko B ali C, prejmejo čebulo v ponedeljek, dne 9. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od 2. do 3. ure vse stranke z rmenimi izkaznicami B, od 3. do 4. ure stranke z rmenimi izkaznicami C šte. 1 do 200, od 4. do 5. ure šte. 201 do 400, od 5. do pol 6. ure šte. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kilogram stane K 1.50.

a Čebula za Moste. Stranke iz Most, ki imajo rmene izkaznice ubožne akcije s črkami B ali C, prejmejo čebulo v ponedeljek, dne 9. t. m. dopoldne v deški šoli na Ledini (Komenskega ulica). Določen je ta-le red: od 8. do 9. ure stranke z rmenimi izkaznicami B šte. 1 do 200, od 9. do pol 10. ure šte. 201 do konca, od pol 10. do pol 11. ure stranke z rmenimi izkaznicami C šte. 1 do 240, od pol 11. do pol 12. ure šte. 241 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kilogram stane 1.50 K.

a Gg. hišni posestniki se vabijo, da se zanesljivo zglašé v torek pri krušni komisiji, ker se legitimacije na magistratu ne bodo izdajale.

a Aprovizacijske stranke se opozarjajo na to, da zahtevajo takoj v sredo svoje legitimacije od hišnega gospodarja, ker brez njih ne bodo dobile v petek izkaznic za kruh. Legitimacijo mora podpisati hišni gospodar in stranka, ker je sicer neveljavna.

a Pekli se vabijo, da se zglašé v ponedeljek, dne 9. septembra ob 9. uri dopoldne v mestni posvetovalnici radi nakazila moke.

a Prodajalci moke se vabijo, da se v torek, dne 10. septembra ob 9. uri dopoldne zglašé v mestni posvetovalnici radi nakazila moke.

Zgubljeno - najdeno.

V vlaku na progi Podroščica-Jesenice je bil zgubljen rdeče-rjavkast volnen plet. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi 10 kg sladkorja in drugih živil v garderobi na postaji Kranj ali Jesenice.

»Franz Josef« grenčica že po malo urah brez bolečin razbremeni želodec in črevo ter istodobno zboljša slast do jedi in izdatno poživí delavnost prebavnih organov.

Dolžan: »Kubična računica«. Cena 6 kron.

Izšla je v Katoliški bukvarni knjiga, ki bo, kakor trdno upamo, ugodila vsem željam slovenskih posestnikov in lesnih trgovcev.

Vsak, kdor želi računati po novi meri, si ne more omisliti praktičnejše knjige. Kdor pa porablja še vedno staro mero, mu istotako služi ta knjiga v polnem obsegu, ker ima nazorno označeno razmerje med novo in staro mero.

Knjiga te uči, kako meriš okrogel, rezan in tesan les. Temu je dodana še naštevanka od 11 do 100 in končno razpredelnica tež raznih lesnih vrst.

Kar je za marsikoga posebno važno, najdeš pred vsakim posameznim oddelkom posebno navodilo, ki nam skrajno natančno razloži, kako naj knjigo uporabljamo.

Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici,

reg. z. z. o. z.

naznanja, da je

preselila svoj urad v Gorico.

Pisarna se odpre

v ponedeljek dne 9. Septembra t. l. v Glediščni ulici št. 20, I. nadstropje.

Slugo

sprejme takoj tovarna pohištva

I. I. Naglas

3103 LJUBLJANA,

Kongresni trg št. 12, I. nadstropje.

Prispevajte za sklad S. L. S.

SAMOSTOJNA

Kuharica

za vsa domača dela SE IŠČE k mali uradni rodni na deželi. Plača po dogovoru. Ponudbe pod: »Stalna in zanesljiva kuharica« 3206 na upravo »Slovenca«.

Krepke delavce

sprejme v stalno službo

Katoliška Tiskarna v Ljubljani

GORICA: F. Batjeli LJUBLJANA

Stalna ul. 2-4 Stari trg št. 28

Trgovina in mehanična delavnica.

Šola in ženska DVOKOLESA še s staro

umati, ŠIVALNI in PISALNI STRO-

GRAMOFONI, ELEKTRICNE ZEPNE

SVETILKE. Najboljše BATERIJE.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Le z bakreno prevlakom 3112

dinami

za skoro vse napetosti in sile.

Kompletne naprave za električne razsvetljave.

Odpiralci toka in priklonni regulatorji.

Točno in najceneje. — Ponudbo pošlji

Bruno Smutny

GRADEG, Wielandgasse 56.

Prodajo se:

Železne postelje,

slamnice, žimnice,

odeje, podglavniki,

omare, posoda,

mize, stoli, glasovir,

bilard, pisalni stroji.

Ljubljana, Cesarja Jožefa

trg št. 10.

od 16. do 20. septembra vsak dan

od 9. dopoldne do 4. ure popoldne.

CERAR FRANJO,

tovarna slamnatih izdelkov v

STOBU PRI DOMZALAH,

se priporoča gg. trgovcem in slavnemu

občinstvu za obila naročila različnih

SLAMNATIH SOLNOV

SLAMNATIH TORBIC (cekarjev)

PREDPRAZNIKOV itd. 2690

3 prodajalke

zmožne slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, in

konjoristinja

zmožna vseh pisarniških del, se sprejme takoj. Cenj. ponude na upravo »Slovenca« pod šifro »Poštena« 3238.

Zanesljiva, pridna

postrežnica

se sprejme proti dobri plači za popoldan in zvečer. Naslov pove upravitelstvu lista pod št. 3247.

Kdo izmed iz Rusije vračajočih se ujetnikov kaj vé o AVUGUSTU KOKALJ, ki je bil kot ujetnik v Darfiki, gubernija Pensa. Že 10 mesecev ni o njem nobenega glasu. Vsi stroški se povrnejo. Sporočila želi njegova mati 3172

MARIJA KOKALJ,

Zagorica, pošta Litija.

Franc Bodljaj, Stranje p. Kamniku,

naznanja, da se bo 10., 11. in 12. sep-

tembra nakladalo

APNO

v velikih in malih množinah. — Cena je nižja kakor prej.

V NAJEM SE ODDA

7 velikih prostorov

za pisarniške svrhe posebno pripravi, na Cesarja

Jožefa trgu št. 10, II. nadstropje.

Opr. št. A. 267/16.

Prostovoljna javna dražba nepremičnin.

Na prošnjo dedičev po gđ. Lujzi Praschniker, posestnici iz Mekin, se bode na javni dražbi dne 16. septembra 1918, dopoldne ob 9. uri prodajala spodaj označena, v zapuščino spadajoča nepremičnina po parcelnih skupinah in za vsake cene, ki so spodaj razvidne. — Dražba se vrši v pisarni c. kr. notarja v Kamniku.

Ponudbe pod vsaklino ceno se ne sprejmejo.

Zastavne pravice upnikov, ki so vključeni na nepremičnino, ostanejo nedotaknjene.

Vsak ponudnik mora pred pričetkom dražbe založiti kot vadijo 10% izklicne cene v roke sodnega komisarja. Ostalo izkupilo je vplačati pri c. kr. okrajnem sodišču v Kamniku po predpisih, ki so razvidni iz dražbenih pogojev.

Kupni in plačilni pogoji se lahko vpo-gledajo v pisarni c. kr. notarja v Kamniku.

Predmet dražbe:

I. skupina: Posedstvo pod vlož. št. 52 kat. obč. Mekine, sestojče iz parcel št. 150/2, kozolec; 150/3, vrt, 1 a 24 m²; št. 651/3, travnik 36 m². Vzklicna cena 4200 K.

II. skupina: K. posedstvo pod vlož. št. 184 kat. obč. Mekine pripisane parcele št. 167/2, njiva, sedaj travnik 16 a 48 m²; št. 168/2, njiva, sedaj travnik 72 a 6 m²; št. 69/2, njiva, sedaj travnik 10 a 70 m²; št. 172/2, njiva, sedaj travnik 20 a 70 m². Vzklicna cena 4000 K.

III. skupina: Ostalo posedstvo pod vlož. št. 184 kat. obč. Mekine, sestojče iz parcele št. 161, stavbišče, dvorišče, vrt 5 a 97 m²; z vsemi tu stoječimi poslopji, tedaj hiša št. 17 v Mekinah (vila »Louise«) in hiša št. 37 v Mekinah; št. 162, vrt 4 a 60 m². Vzklicna cena 75.000 K. 3240

V Kamniku, dne 3. septembra 1918.

Aleksander Hudovernik,

c. kr. notar kot sodni komisar.

10 vinarjev
(za dopisnico) Vas stane moj cenik, ki se vam pošlje na zahtevo zastopnj.
C. in kr. dvorni založnik
Jan Konrad,
razpošiljalnica Bräx st. 1996 (Česko).
I. britev iz srebro jekla K 7.—, 9.—, 11.—. Varnostni brivski aparati poniklj. K 7-50, dvorezna rezerv. rezila tuc. 12 K., lase- in bradostrizniki K 26.—, 28.—. Pošilja se po povzetju ali predplačilu. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Rudnik na baker

s spadajočimi prostosledi na Kranjskem se prodaja. — Pojasnila daje rudn. obratovodja A. Spoljarič, Ljubljana, Tabor št. 5.

Dr. Ivo Novak

ODVETNIK V GORICI, sedaj begunec v Celovcu, naznanja, da **otvori** zopet svojo 3203

pisarno v Gorici

Tekališče Frana Josipa št. 34.

Za takojšnji nastop se sprejmeta

2 trgovska sodrudnika

Samo pismene ponudbe se prosijo na trdnico A. Zankl sinovi, Ljubljana. Plača po dogovoru. Istotam se sprejmeta tudi

2 delavki**Trgovski sotrudnik**

špecerije išče službe. Nastop takoj. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3234.

Barve za blago

v zavrtkih v vseh barvah z navodilom o uporabi, primerne za barvanje vseh vrst blaga in tkanin, dobavlja trdnica 3048

Holy à spoli, materialna veletrg., PRAGA-KARLIN, Královská tr. č. 11.

Edina slovenska veletrgovina metnega cvetja in pogrebni potrebiščin

Anton Z. Finžgar

VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, nože in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Izdaja konzorcij »Slovenca«

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nad vse ljubljena in nepozabna mamica, soproga, hči, sestra, sestrična, nečakinja, sinaha in svakinja, gospa

Mila Kobe roj. Tomic
trgočeva soproga

danes, po kratki, mučni bolezni previdena s tolažili sv. vere v starosti 27 let preminula.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Truplo predrage pokojnice položimo dne 8. septembra 1918 ob 5. uri popoldne na novomeškem pokopališču k večnemu počitku. — Venci se v prid dobrodelnim namenom hvaležno odklanjajo.

Novomesto-Trebnje, dne 6. septembra 1918.

Žalujoči ostali.

V najgloblji žalosti naznanjamo, da je naša preljubljena, predobra

Marija Wilfan roj. Šavnik

danes zjutraj po kratkem trpljenju izdihnila svojo blago dušo. Pogreb se bo vršil v nedeljo, 8. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnjih cerkvah.

V Kranju, dne 6. septembra 1918.

Rodblini Dr. Josip Wilfan — Karl Šavnik.

„Liburnia“

d. dr. za promet z nepremičninami v Zagrebu.

Dne 30. avgusta se je vršila v prostorih Narodne banke, d. d. v Zagrebu ustanovna glavna skupščina zgoraj navedenega podjetja, ki je kupilo na Reki splošno znano gostišče hotel Deak, kar bodo brezdomno pozdravili vsi narodni krogi.

Popolno vplačana delniška glavnica znaša 700.000 K, razdeljenih na delnice po 10.000 K nominalne vrednosti, glaseče se na imejtelja. V ravnateljstvo so bili za dobo treh let izvoljeni gg. grof Josip Bombelles, veleposestnik v Vinici, grof Stanislav Lubienski, ravnatelj Narodne banke, d. d. v Zagrebu, Ivan Grgurina, posestnik in veletržec z lesom na Sušaku, dr. Vladimir Matić, odvetnik in ravnatelj »Hermesa« v Zagrebu, in dr. Rudolf Rosenfeld, odvetnik v Zagrebu, dočim so izvoljeni v nadzorstveni svet gg. dr. Branko Arko, tajnik v Zagrebu, dr. Edo Radošević, zdravnik v Zagrebu, in Pavel Huber, podknjiževodja Narodne banke d. d. v Zagrebu. 3244

ŽENSKA

SE IŠČE za snazanje trgovskih prostorov, portalov in šip. Stalna predpoldanska služba. — Osebnostne ponudbe pri trdnici PAVEL MAGDIČ, LJUBLJANA, nasproti glavne pošte. 3202

Poljedelski stroji in orodje, Ročni mlinci za drob in moko!

Cena:
1. vrsta 155 K
2. vrsta 115 K

Teža: približno 12 kg

Mlin se razpošilja opremljen z zamahnim kolesom in lakiranim vsipalnikom.

Cena je mlinu, in sicer najboljše vrste 155 K, mlin nekoliko manj trpečne vrste 115 K, brez odbitka v tovarni. Zavijanje in poštnina računata se še separatno za lastno ceno. Mlin prve vrste je izdelan iz najboljšega, trdega materiala in se za kvaliteto, da naročnik prejme nepokvarjen mlin, jamči. Moj ročni mlin izmelje najfinejšo moko! Stroj se naroča pri trdnici

D. ŠTUCIN

DUNAJ XVIII., Höhnegasse št. 4.

Dopisuje se slovensko.

Znamka »Davor«

Dobiva se v vsaki prodajalni!

Kmečko posestvo

v kranjskogorskem sodnem okraju, blizu železnice se pod ugodnimi pogoji prodaja. Posestvo obstoji iz hiše, gospodarskega poslopja, male hišice in okroglo 80 oralov zemljišč in gozdov. Vse je arondirano, in se nahaja pri posestvu vse potrebno orodje, 7 glav goveje živine, 6 prešicev, konj in 4 jarc. — Proda se samo slovenskim kupcem! — Pojasnila daje po naročilu stranke POSOJILNICA v Radovljici.

Universal-ročni mlin (Zakonito zavarov.)

Moj Universal-ročni mlin je izkoren za mletje moka, dišav, sladkorja, kave, ovsenega riža, orehov, pšenice, ječmena, ovasa, riža, koruze, riža itd. Ta mali ročni mlin se je tokom vojne izkoren obnesel in se lahko porablja za vsako vrsto mlevskega izdelka. Teža okoli 1 kg.

Cena K 24.—

Pošilja se z Dunaja proti predplačilu zneska po generalnem zastopstvu

Maks Bühnel, Dunaj
IV. Margaretenstr. 27. odd. 32.

Prospekt zastopnj.

Za tovarniško podjetje se sprejme pošten in zanesljiv čuvaj.

Ponudnik mora navesti, kje je desedaj služboval in kdaj lahko nastopi. Stanovanje prosto. Ponudbe naj se naslovijo na: V. SCAGNETTI, 3194 mestni stavbnik in tovarnar, Ljubljana.

Najstarejša slovenska trdnica to stroko

Obstoji že nad 40 let.

ANA HOFBAUER

imajtelica zaloga cirk. oblike in orodja Ljubljana, Wolfova ulica 4

se priporoča vč. duhovščini in slav. občinstvu v obila naročila.

Kupujte le domač izdelek, to je:

Emora

PRIZNANO NAJBOLJŠE

Dobiva se v vsaki prodajalni!

IZURJENA, POSTENA

kuharica

se sprejme takoj proti visoki plači k rodbini dveh oseb. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3207.

1 kg KAVE dobi, kdor mi preskrbi

due sobi

s kuhinjo. Naslov: Poštni predal 27, Ljubljana. 3243

Blagajničarka

ne pod 25 let stara zmožna slov. in nemškega jezika, ki je tudi kot dobra prodajalka uporabljiva, se sprejme v trgovini z mešanim blagom pri Jos. Elsner v Litiji.

Istotam se sprejme tudi učenka ne pod 14. let stara.

Odvetnik

dr. PETER MEDVESCEK

naznanja

da se je preselil iz RADEČ pri Zidanem mostu in je otvoril s 1. septembrom t. l. svojo odvetniško pisarno v

:: GORICI, Pred Skofijo št. 5. ::

OBJAVA.

Pri topničarski opremni postaji armad. višjega poveljstva v Ljubljani (mestna topničarska vojašnica v Ljubljani) se vrši

dražbena prodaja 16 žrebet
dne 12. septembra 1918, ob 9. uri dopoldne.

K licitaciji se bodo pristopili le taki interesenti, ki se morejo izkazati s pravilno legitimacijo kakega političnega oblastva 1. instanc. — Iz kupne legitimacije mora biti razvidno število konj, ki jih sme kupiti interesent. Trgovci s konji in mešetarji so izključeni od licitacije. — Prezemno ceno in kolikavno pristojbino treba plačati takoj v gotovini. Podrobni pogoji se lahko vpo-gledajo pri topniški opremni postaji. 3210

št. 1343/M. S. SV.

Razglas.

Šolsko leto 1918/19 se prične na vseh mestnih ljudskih šolah ljubljanskih

dne 16. septembra 1918

s klicanjem Sv. Duha in dne 17. septembra z rednim šolskim poukom.

Vpisavalo se bode v soboto, dne 14. septembra in pa v nedeljo, dne 15. septembra 1918, vselej od 8. do 12 ure dopoldne, in sicer:

Za I. in IV. mestno deško šolo v šolskem poslopju I. mestne deške šole v Komenskega ulici št. 19; za II. mestno deško šolo v šolskem poslopju te šole na Cozovi cesti št. 3; za III. mestno deško šolo v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti št. 21, v II. nadstropju; za mestno nemško deško šolo v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti št. 21, v I. nadstropju; za mestno slovensko dekliško šolo v šolskem poslopju na Sv. Jakoba trgu št. 1; za mestno nemško dekliško šolo v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti št. 21, pri tleh; za žišensko deško in za žišensko dekliško osemrazrednico v šolskem poslopju na Gasilski cesti št. 242; za mestno trirazrednico na Barju v šolskem poslopju na Karolinski zemlji št. 40.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se v mestne šole načelno ne sprejemajo.

Vse podrobnosti pojasnjuje šolska vodstva pri vpisavanju.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, 2. septembra 1918.

NAZNANILO.

Za zasebnem učiteljsku, na notranji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski, na vnanji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski šoli pri uršulinkah v Ljubljani se prične šolsko leto 1918/19

dne 17. septembra 1918

s slovesno sv. mašo v čast Sv. Duha, redni pouk pa dne 18. septembra 1918.

Vpisavanje za notranjo in vnanjo šolo in otroški vrtec je dne 13. in 14. septembra od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Uršulinski otroški vrtec sprejema dečke in deklice, redni pouk se prične dne 18. septembra. 3242

Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani.

Trgovski učni in vzgojevalni zavod
v Ljubljani.

Sola vnanja in notranja se v bodočem šolskem letu ne otvori.

Arthur Mahr, ravnatelj.

Došle so zopet Mlatilnice

za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje kakor: čistilnike, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mlince za žito in sadje, gapeljine, slamoreznice, brzoparišnice, kotle za žganje, brane in pluge itd. iz največjih tovarn zajamčeno dobre kakovosti ter po najnižjih cenah.

Franc Hiti, zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Martinova cesta št. 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko za logo priznano in dokazano najboljših ročnih mlinov pripravnih za vsako mletje.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. življenske in rentne, neugodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških dot. rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastopnj in poštne prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.